

**ОСНОВНА ШКОЛА „МИЛИВОЈЕ БОРОВИЋ”,
МАЧКАТ**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

**ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД ДРУГОГ ЦИКЛУСА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА ЗА ШКОЛСКУ 2012/2013. ГОДИНУ**

Основна школа “Миливоје Боровић”

Мачкат 031/834002, 834039, osmackat@ptt.rs

Шљивовица 031/3830255 ossljivovica@ptt.rs

Крива Река 031/834300

Трипкова 031/3830453

Горња Шљивовица 031/3830259

Табела 1: Часови радне недеље наставника шестог разреда

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	МЕСТО НАСТАВЕ	БРОЈ ЧАСОВА
Татјана Крповић	Српски језик	Мачкат	4
Станојка Ђукић		Шљивовица	4
Љубица Пантовић	Математика	Мачкат	4
Марија Спасенић		Шљивовица	4
Снежана Шапоњић	Физика	Мачкат и Шљивовица	4
Драгана Петровић	Енглески језик	Мачкат и Шљивовица	4
Милка Тодорић	Руски језик	Мачкат и Шљивовица	4
Срећко Тодосијевић	Историја	Мачкат и Шљивовица	4
Миливоје Бућић	Географија	Мачкат и Шљивовица	4
Милица Шукиловић	Биологија	Мачкат и Шљивовица	
Иван Радомировић	Физичко васпитање	Мачкат и Шљивовица	4
Драган Панић	Изабрани спорт	Шљивовица	
Сања Крејовић	Техничко и информатичко образовање	Мачкат и Шљивовица	4
Биљана Лазаревић	Ликовна култура	Мачкат и Шљивовица	2
Милош Вермезовић	Музичка култура	Мачкат и Шљивовица	2
Владан Макањић	Верска настава	Мачкат и Шљивовица	2
Миливоје Бућић	Свакодневни живот у прошлости	Шљивовица	1
Срећко Тодосијевић	Свакодневни живот у прошлости	Мачкат	1

ФОНД ЧАСОВА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Редни број	I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње
1.	Српски језик	4	144
2.	Страни језик-енглески	2	72
3.	Ликовна култура	1	36
4.	Музичка култура	1	36
5.	Историја	2	72
6.	Географија	2	72
7.	Физика	2	72
8.	Математика	4	144
9.	Биологија	2	72
10.	Техничко и информатичко образовање	2	72
11.	Физичко васпитање	2	72
УКУПНО: I		25	864
Редни број	I I ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава	1	36
2.	Страни језик- руски језик	2	72
3.	Физичко васпитање- изабрани спорт	1	36
УКУПНО: I I		4	144
УКУПНО: I + I I		29	1008
Редни број	I I I ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Свакодневни живот у прошлости	1	36
УКУПНО: I I I		1	36
Редни број	IV ОБЛИК ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	25	1044
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	V ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА		
Обавезне ваннаставне активности			
1.	Час одељењског старешине	1	36
Слободне активности			
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1-3 дана годишње	

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- ❖ Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- ❖ Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- ❖ Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- ❖ подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- ❖ оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- ❖ оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- ❖ развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- ❖ омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;
- ❖ развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
- ❖ усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
- ❖ уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
- ❖ развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
- ❖ поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
- ❖ развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

I ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- ❖ развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- ❖ описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- ❖ поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- ❖ упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- ❖ оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- ❖ уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
- ❖ развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- ❖ развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- ❖ увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног, изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
- ❖ оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- ❖ упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- ❖ поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- ❖ развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- ❖ поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- ❖ усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
- ❖ упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- ❖ развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;

- ❖ навикавање на редовно праћење и критичко процењивање часописа за децу и емисија за децу на радију и телевизији;
- ❖ подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- ❖ подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- ❖ васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- ❖ развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- ❖ увођење ученика у грађење речи;
- ❖ упознавање са гласовним системом;
- ❖ упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и промени речи;
- ❖ утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица;
- ❖ стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика (футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев; глаголски прилози);
- ❖ проширивање знања о сложеној реченици;
- ❖ оспособљавање ученика за уочавање разлике између дугих акцената;
- ❖ оспособљавање за уочавање и тумачење узрочно-последичних веза у уметничком тексту, за исказивање властитих судова и закључака приликом анализе текста и у разним говорним ситуацијама;
- ❖ развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту;
- ❖ постепено упознавање структуре основних облика усменог и писменог изражавања – према захтевима програма.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО		УКУПНО	НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЈЕЗИК ГРАМАТИКА И ПРАВОПИС	26	29	1	55	<p>-увођење ученика у грађење речи; Упознавање гласовних алтернација; Утврђивање знања о значењу и функцији придевских заменица; -грађење и значење глаголских облика; -писање имена васионских тела и глаголских облика</p>	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> - дели реч на слоге у двосложним речима -уочава дуге и кратке акценте код једносложних речи; -зна поделу гласова; -Разликује просте речи од сложених, препознаје корен речи; -препознаје гласовне промене код једноставних примера; -препознаје глаголске облике; -препознаје различита значења вишезначних речи које се користе у свакодневној комуникацији 	<ul style="list-style-type: none"> -слушање, ушпоређивање -самостално закључивање -практично примењивање -истраживање 	<ul style="list-style-type: none"> -презентује наставни садржај -подсиче на усвајење знања -мотивише на размишљање и закључивање -усмерава активности ученика 	<ul style="list-style-type: none"> -дијалогска -монологска -рад у групама -тимски и истраживачки рад -индивидуални рад
						СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -познаје основне начине грађења речи; -препознаје гласовне промене; -препознаје дуге акценте; -препознаје главна значења и функције глаголских облика; -одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава; -зна значење речи које се јављају у школским текстовима 			
						НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -зна основне начине грађења речи (извођење и слагање); -препознаје гласовне промене, објашњава их и именује; -зна да уочи акцентовани слог; -уме да објасни главна значења падежа и глаголских облика; -објашњава значење непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени; -зна значење речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима. 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
КЊИЖЕВНОСТ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	УКУПНО	<p>-оспособљавање ученика за читање, доживљавање, тумачење и вредновање књижевног дела</p> <p>-развијање естетских осећања и вредности</p> <p>-развијање смисла за усмено писмено богатење речника</p> <p>-развијање потребе за књигом</p>	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -повезивање наслова прочитаних дела са именима аутора -разликује типове стваралаштва (усмену и уметничку књижевност) -разликује родове, препознаје врсте стиха и риме -препознаје стилске фигуре (градацију, контраст, метафору) -препознаје дијалог, монолог, дескрипцију и наравију; -поштује национално и књижевно наслеђе 	<ul style="list-style-type: none"> -упоређује -анализира -уочава и тумачи емоције, мотиве и песничке слике у лирском тексту -исказује властите судове приликом анализе дела 	<ul style="list-style-type: none"> -презентује наставни садржај -подстиче на усвајање знања -мотивише на размишљање и закључивање 	<ul style="list-style-type: none"> -текстуална, дијалогска -монологска -рад у групама -тимски и истраживачки рад -индивидуални рад
	46	10		56		СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -повезује дело са временом у ком је настало са временом које је оквир приповедања -повезује наслов дела и род, врсту и лик из дела, одломке и карактеристичне ситуације -препознаје тражене стилске фигуре -одређује идеју, мотиве, композицију, форму, одлике лика -разликује облике казивања (дијалог, монолог, дескрипција, наравија) -разликује препривавање од анализе дела -води дневник прочитаних књига 			
						НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -наводи наслов дела, аутора, род, врсту на основу одломака, ликова, теме и мотива -разликује аутора од лирског субјекта и приповедача у делу -проналази, именује и одређује функцију стилских фигура -одређује врсту стиха и строфе -издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту. 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
	ОБРАДА		УТВРЂИВАЊЕ			НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ	4		5		<ul style="list-style-type: none"> -уочавање структуре приче грађене ретроспективно -стваралачко препричавање текста са променом гледишта -обједињавање приповедања и описивања 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање текста (ћириличног и латиничног) који чита наглас и у себи -служи се садржајем да би пронашао одређени део текста -разликује у тексту битно од небитног -изводи закључак заснован на једноставном тексту -проналази основне информације из текста 	<ul style="list-style-type: none"> -препричава са истицањем карактеристика лика у тексту -описује екстеријер и ентеријер -портретише особе из непосредне околине на основу анализе књижевних портрета 	<ul style="list-style-type: none"> -презентује наставни садржај -подстиче на креативност у усменом и писменом изражавању 	<ul style="list-style-type: none"> -дијалoшка -монолошка -текстуална -тимски рад -индивидуални рад
	1		10			СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -чита «с оловком у руци» учи и завршава различите задатке -проналази,издваја и упоређује битно од небитног -препознаје и повезује садржаје из различитих текстова -разликује чињенице од коментара, објективност од пристрасности -препознаје став аутора неуметничког текста и разликује их од осталих у тексту 			
	1		10			НАПРЕДНИ И	<ul style="list-style-type: none"> -издваја кључне речи и резимира текст -издваја аргументе за и против неке тезе, изводи закључке -чита и тумачи елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе -изводи закључке на сложенијем тексту и аргументује их -издваја информације из текстова, упоређује их и доноси закључке 			
	10		13			ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -користи оба писма -саставља разумљиву и граматички исправну реченицу -саставља једноставне врсте текстова и организује у смисаоне целине -саставља писмо,попуњава обрасце и формуларе са којима се сусреће у свакодневном животу -служи се школским издањем Правописа и примењује основна правила -има изграђену језичку толеранцију 			
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	10		13		<ul style="list-style-type: none"> -развијање љубави према матерњем језику -описивање ученика на темалма српског књижевног језика -поступно упознавање правописа српског књижевног језика -развијање смисла за правилно, течно, економично и уверљиво писано изражавање 	СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -саставља целовит експозиторни, наративни и дескриптивни текст -саставља вест, реферат и извештај -пише резиме краћег и једноставнијег текста -зна особине говорног и писаног језика -зна правописну норму, примењује у већини случајева 	<ul style="list-style-type: none"> -укључује се у организоване облике рада -усавршава технику описа портрета -описује, извештава и обједињује разне врсте казивања 	<ul style="list-style-type: none"> -презентује наставни садржај -подстиче на креативност у усменом и писаном изражавању -врши примену стеченог знања, умења и вештина у различитим Ситуацијама -активира све потенцијале ученика на основу одабраних тема 	<ul style="list-style-type: none"> -дијалoшка -монолошка -текстуална -тимски рад -индивидуални рад
	23		23			НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -пише резиме дужег текста -зна и соследно примењује правописну норму -саставља текст на основу прочитаног дела, филма,представе -одрешује прикладан наслов тексту -организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе 			

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ЦИЉ НАСТАВЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Стога, циљ наставе страног језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивних односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи.

ОПШТИ СТАНДАРДИ

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина

Разумевање говора

Ученик треба да разуме усмену поруку исказану савременим језиком, без непотпуних синтаксичких и лексичких тешкоћа, не дуже од две до три минуте. Разумевање треба да се односи на различите врсте усмених порука (приповедање, разговор) а треба да буде способан и да идентификује различите врсте исказа (изјавне, упитне и заповедне), да реконструише непознато на основу контекста и да запамти кључне елементе поруке.

Усмено изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде оспособљен да савременим језиком, примереним свакодневној комуникацији, исказе једноставну усмену поруку, да буде у стању да учествује у једноставном разговору, да једноставно и јасно исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да прочита и разуме једноставне поруке, знакове, информације, да разуме, глобално, селективно и на нивоу имплицитног, једноставније аутентичне текстове писане савременим језиком, у вези са свакодневним ситуацијама и из домена његовог интересовања.

Писано изражавање

Ученик треба да, у оквиру програмом предвиђене језичке грађе, буде способан да напише своје личне податке, да напише честитку, једноставну поруку и краће неформално писмо, да опише неки доживљај и место у којем живи, да напише нешто о себи и својим интересовањима, да напише кратак резиме о ономе што је чуо, видео или прочитао и изнесе лични став (допадање, недопадање, слагање, неслагање и друго).

Дијалог

Ученик треба да је способан да користи научене фразе и изразе док води дијалог са наставником, другим учеником или евентуално говорником коме је енглески матерњи језик.

Развијање социо-културне компетенције

Поред сазнања о основним чињеницама везаним за историју, географију, културу и уметност земаља чији језик учи, ученик треба да стекне увид, у оквиру поља свог интересовања и искуства, у сличности и разлике у навикама (вербална и невербална комуникација), обичајима, менталитету и институцијама између наше земље и земаља чији језик учи.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
					АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
REVISION	обрада	утврђивање	вежбе	укупно	напредније писање, описивање активности, описивање и именовање предмета, даље усавршава изговор гласова, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	анализира, мотивише, наводи на повезивање и примену знања	монолошка метода, илустративна метода, разговор
	/							
FOLDER 1	4	8	/	12	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, рад у паровима, писање, рад у групама, допуњавање реченица, писање по диктату (познати текст), индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалoшка метода, монолошка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор, тимска настава
FOLDER 2	4	7	/	11	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, рад у паровима, писање, рад у групама, допуњавање реченица, писање по диктату (познати текст), индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалoшка метода, монолошка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор, тимска настава
FOLDER 3	4	6	/	10	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, рад у паровима, писање, допуњавање реченица, писање по диктату (познати текст), индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалoшка метода, монолошка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор, метода опсервације и имажинације

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
	обработка	утврђивање	вежбе	укупно		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
FOLDER 4	4	7	/	11	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, рад у паровима, писање, рад у групама, допуњавање реченица, писање по диктату (познати текст), индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијаложка метода, монолошка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор, тимска настава
FOLDER 5	4	7	/	11	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, рад у паровима, писање, допуњавање реченица, писање по диктату (познати текст), индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	дијаложка метода, монолошка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор
КОНТРОЛНЕ ВЕЖБЕ И ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ: 2 ПИСМЕНА ЗАДАТКА, 4 КОНТРОЛНЕ ВЕЖБЕ	/	/	14	14	самостално се сналази у проблемима за правилно решење граматичких целина, правилно процењује дати временски период за решење задатака, одговара на питања у вези познатих текстова	индивидуални одговори ученика писаним путем	координира, наводи на повезивање и примену знања, поставља проблем	монолошка метода, разговор, метода писаних радова

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у природи и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, да представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ЗАДАЦИ наставе математике јесу:

- ❖ стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- ❖ стицање основне математичке културе потребне за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- ❖ развијање ученикових способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
- ❖ развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и побуђивање математичке радозналости;
- ❖ стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- ❖ усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- ❖ савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
- ❖ упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела и разумевање њихових узајамних односа;
- ❖ оспособљавање ученика за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- ❖ припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- ❖ изграђивање позитивних особина ученикове личности као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;
- ❖ стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученике треба оспособити да:

- ❖ схвате потребу увођења негативних бројева, упознају структуре скупова целих и рационалних бројева, појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја;
- ❖ упознају и савладају основне рачунске операције у скуповима Z и Q и потпуно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава
- ❖ могу да читају и састављају разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову бројевну вредност;
- ❖ упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева;
- ❖ разумеју процентни начин изражавања и умеју да тај рачун примењују у пракси;
- ❖ упознају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства;
- ❖ схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла и четвороугла;
- ❖ схвате једнакост површина геометријских фигура и науче правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова;
- ❖ примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима;
- ❖ усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно коришћење свих везника "и", "или", а нарочито "ако ... онда ..." и "ако и само ако"; осете потребу за извођењем доказа и умеју да то раде у једноставнијим случајевима).

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	ОБРАДА	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - схвате потребу увођења негативних бројева, упознају структуру скупова целих бројева; - схвате појмове супротног броја и апсолутне вредности броја; - упознају и савладају сабирање и одузимање у скупу Z и потпуно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава. - упознају и савладају множење и дељење у скупу Z и потпуно увежбају извођење тих операција, уз 	ОСНОВНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уме да прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне); - пореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно; - изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна на пр. $\frac{1}{5}$ од n, где је n дати природан број - користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама; 	<p>Усваја нова знања</p> <p>Дефинише нове појмове</p> <p>Именује</p> <p>Посматра</p> <p>Пише</p> <p>Комбинује</p> <p>Решава проблеме</p> <p>Илуструје и графички представља</p> <p>Примењује знања</p>	<p>Организује</p> <p>Припрема</p> <p>Прати</p> <p>Помаже</p> <p>Мотивише</p> <p>Планира</p> <p>Учествује</p> <p>Едукује</p> <p>Вреднује</p>	<p>Вербално-текстуална</p> <p>Демонстративна</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Учење путем открића</p> <p>Илустративна</p>
	УТВРЂИВАЊЕ		СРЕДЊИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пореди по величини бројеве записане у различитим облицима; - уме да одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег изрази са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа; - користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама; - користи једначине у једноставним текстуалним задацима; 			
	УКУПНО		НАПРЕДНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уме да одреди вредност сложенијег бројевног изрази; - користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке; 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	ОБРАДА	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају структуру скупа рационалних бројева; - схвате појам реципрочног броја; <p>- упознају и савладају сабирање, одузимање, множење и дељење скупу Q и потпуно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава;</p> <p>- чита и саставља разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову бројевну вредност</p>	ОСНОВНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уме да прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне); - преведе децимални запис броја у разломак и обратно; - пореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно; - уме да изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број; - одреди задати проценат неке величине; 	<p>Усваја нова знања</p> <p>Именује</p> <p>Посматра</p> <p>Пише</p> <p>Комбинује</p> <p>Решава проблеме</p> <p>Илуструје и графички представља</p> <p>Закључује</p> <p>Примењује знања</p>	<p>Организује</p> <p>Припрема</p> <p>Трати</p> <p>Помаже</p> <p>Мотивише</p> <p>Планира</p> <p>Учествује</p> <p>Едукује</p> <p>Вреднује</p>	<p>Монолошка</p> <p>Дијалозна</p> <p>Демонстративна</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Учење путем открића</p> <p>Илустративна</p>
	УТВРЂИВАЊЕ			<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пореди по величини бројеве записане у различитим облицима; - одређује супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчунава вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа; - користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама; - користи једначине у једноставним текст. задацима; - примењује процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат); 			
	УКУПНО			НАПРЕДНИ			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТ И УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ТРОУГОА	ОБРАДА	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају класификацију троуглова и знају њихова основна својства. - се оспособе за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама; -схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла. 	ОСНОВНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -влада појмовима: <u>троугао</u>, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла); -интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања); 	<p>Усваја нова знања Дефинише нове појмове Именује Посматра Пише Комбинује Решава проблеме Илуструје и графички представља</p>	<p>Организује Припрема Прати Помаже Мотивише Планира Учествује Едукује Вреднује</p>	<p>Вербално-текстуална Демонстративна Решавање проблема Учење путем открића Илустративна</p>
	УТВРЂИВАЊЕ		СРЕДЊИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уме да одреди однос углова и страница у троуглу и збир углова у троуглу; -користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура 			
	УКУПНО		НАПРЕДНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -користи основна својства троугла , уме да их конструише; -уме да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката; 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЧЕТВОРОУГО	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају најважније геометријске фигуре; - упознају класификацију четвороуглова и знају њихова основна својства; - усвоје поделу четвороуглова према својствима; - усвоје поделу паралелограма према својствима; - умеју да примењују подударност у извођењу основних конструкција четвороугла 	ОСНОВНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - влада појмовима: четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује основне врсте четвороуглова, зна основне елементе четвороугла); - интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања); 	<p>Усваја нова знања</p> <p>Дефинише нове појмове</p> <p>Илуструје</p> <p>Решава проблеме</p> <p>Конструираше</p>	<p>Организује</p> <p>Припрема</p> <p>Трати</p> <p>Помаже</p> <p>Мотивише</p> <p>Планира</p> <p>Учествује</p> <p>Едукује</p> <p>Вреднује</p>	<p>Вербално-текстуална</p> <p>Демонстративна</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Учење путем открића</p> <p>Илустративна</p>
					СРЕДЊИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уме да одреди збир углова у четвороуглу; - користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма); 			
					НАПРЕДНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи основна својства четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструираше; - уме да примени подударност, повезујући тако разна својства геометријских објеката; 			
ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА	6	11	17	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - схвате једнакост површина геометријских фигура и правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова; - примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима. 	ОСНОВНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку - користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, масе, времена и углова; - претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање; - при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокружује величине исказане датом мером; 	<p>Решава задатке</p> <p>Примењује стечена знања</p>	<p>Трати рад ученика</p> <p>Вреднује примењена знања</p> <p>Указује на грешке и заједно са ученицима отклања исте</p>	<p>Монолошка дијалогска</p> <p>Метода самосталних ученичких радова</p>

ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ СА ИСТРАВКАМА	8	Сагледавање савладаности пређено градива	НАПРЕДНИ	Ученик: -уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који нису непосредно дати у задатку	Решава задатке Примењује стечена знања	Трати рад ученика Вреднује примењена знања Указује на грешке и заједно са ученицима отклања исте	Монолошка дијалогска Метода самосталних ученичких радова
			СРЕДЊИ	Ученик: -користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; - по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима;			
			ОСНОВНИ				
			НАПРЕДНИ				
ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕРВОРУГЛА							

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

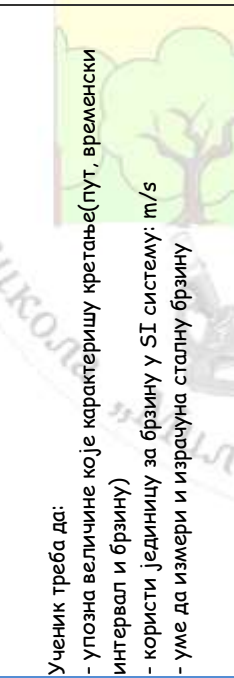
Остали циљеве и задаци наставе физике су:

- ❖ развијање функционалне писмености;
- ❖ упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;
- ❖ разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;
- ❖ развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;
- ❖ развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;
- ❖ развијање логичког и апстрактног мишљења;
- ❖ схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;
- ❖ решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;
- ❖ развијање способности за примену знања из физике;
- ❖ схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;
- ❖ развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;
- ❖ развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученик треба да:

- ❖ кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;
- ❖ уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;
- ❖ само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при читавању скала мерних инструмената;
- ❖ користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa...;
- ❖ усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;
- ❖ на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером;
- ❖ усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;
- ❖ уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине;
- ❖ усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
					НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
КРЕТАЊЕ	7 7 0 14	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ЛАБ. ВЕЖБЕ	УКУПНО	Ученик треба да: - стекне појам о начину како физика истражује природу - зна да разликује појмове физичко тело и супстанција	НАПРЕДНИ		Посматрају демонстрационе огледе, расуђује, поставља питања, наводи примере из свакодневног живота	Израже нови садржај уз демонстрационе огледе, подстиче и усмерава ученике на размишљање. Поставља питања, сугерише	- демонстрациона метода - монолошко –дијалогска метода
							СРЕДЊИ				
							ОСНОВНИ				
							НАПРЕДНИ				
КРЕТАЊЕ	7 7 0 14	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ЛАБ. ВЕЖБЕ	УКУПНО	Ученик треба да: - упозна величине које карактеришу кретање(пут, временски интервал и брзину) - користи јединицу за брзину у SI систему: m/s - уме да измери и израчуна сталну брзину	НАПРЕДНИ		Ученици посматрају кретање разних тела, самостално закључују и наводе примере, учествују у анализи рачунских задатака и дискутују решење задатака	Наводи примере.Наводи ученике да самостално изводе закључке.Поставља питања и подпитања. демонстрира, сугерише, детаљно објашњава, упућује у истраживачки рад, кординира рад у одељењу, развија партнерски однос кроз групни рад.	- дијалогска метода - демонстрациона метода - илустративна метода - решавање рачунских и графичких задатака
							СРЕДЊИ				
							ОСНОВНИ				
							НАПРЕДНИ				

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
						НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
СИЛА					<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на основу појма узajајног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узajајног деловања тела, која се мери динамометром - уме да измери силу динамометром - користи јединицу силе у SI систему :N - зна да је сила векторска величина 	ОСНОВНИ	<p>1.1.1. Уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу. Препознаје гравитациону силу као узрок падања тела. Зна да на тело које се креће по подлози делује сила трења која се противи кретању и да је ова сила узрок успоравања и заустављања тела</p> <p>1.1.2. Зна да магнет има два пола N и S и уме да препозна када је магнетна сила привлачна/одбојна. Зна да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана и уме да препозна када је електрична сила привлачна/одбојна. Зна да је магнетна/електрична сила најјача када су магнети/наелектрисана тела најближа.</p>	Ученик пажљиво посматра различита деловања које наставник показује, отворено и радознано поставља питања, схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Подстиче ученике у коришћењу додатне литературе. Изводи и демонстрира огледе. Врши додатна објашњења, сугерише у повезивању теоретских и практичних знања.	<ul style="list-style-type: none"> - дијалoшка метода - демонстративна метода - илустративна метода 	
	6	8	0	14			СРЕДЊИ				<p>2.1.1. Уме да препозна еластичну силу која делује у опрузи или еластичној траци</p> <p>2.1.2. Зна да је гравитациона сила увек привлачна, да сва тела делују гравитационим силама и да њена јачина зависи од масе и растојања између тела; зна да је сила теже гравитациона сила. Препознаје правац и смер деловања еластичне силе у сабијеној/истегнутој опрузи.</p> <p>2.4.1. Уме да користи јединицу за силу (N)</p> <p>2.4.3. Зна да користи префиксе мили и кило и уме да претвара јединице силе (kN, mN у N и обрнуто).</p> <p>2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна пропорционалност истезања и силе).</p> <p>2.6.2. Уме да препозна векторску величину (зна да је сила одређена бријном вредношћу, правцем и смером).</p> <p>2.6.3. Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина.(зависност истезања опруге од силе)</p> <p>2.7.1. Уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања и мерења.</p>
											<p>3.7.1. Уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења (како истезање опруге зависи од силе).</p> <p>3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом.(електрична и магнетна сила)</p>
							НАПРЕДНИ				

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
МЕРЕЊЕ	ОБРАДА			<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - овлада мерењем: дужине, времена и запремине - уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, хронометром, мензуром - користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s...) - разликује временски тренутак од временског интервала 	ОСНОВНИ	<p>1.4.1. Уме да користи мерила/мерни инструмент (метарска трака, мензура, штоперица), зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и очита вредност измерене физичке величине и запише измерену бројну вредност са одговарајућом мерном јединицом.</p> <p>1.4.2. Уме да препозна једноставна мерила/инструменте за мерење дужине, времена, запремине (вага, метарска трака, хронометар, мензура)</p> <p>1.4.3. Зна да користи основне јединице за дужину, површину, запремину и време као и оне мерне јединице које се најчешће користе (km, t, min, ...)</p> <p>1.4.5. Зна основна правила за исправно мерење, зна да мерна трака мора бити затегнута, зна под којим углом треба да гледа скалу мензуре.</p> <p>1.4.6. Зна да мери дужину, запремину и време (користи лењир, мерну траку, мензуру и штоперицу)</p> <p>1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији..</p> <p>1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији.</p>	Ученик посматра и користи разна мерила и инструменте, уочава разлику при мерењу, развија радозналост за мерење, записује вредности мерене величине и представља их табеларно и графички, закључује о значају мерења у физици	Објашњава и практично показује рад мерила и мерних инструмената. Указује на значај физ. величина и јединица. Објашњава апсолутну и релативну грешку мерења, сугерише да стечена знања примене у пракси.	дијалогска метода - експеримент - демонстративна метода - решавање рачунских задатака	
	УТВРЂИВАЊЕ					СРЕДЊИ				<p>2.4.1. Уме да користе важније изведене јединице SI система и зна њихове ознаке (за силу, површину, запремину...)</p> <p>2.4.2. Уме да препозна дозвољене мерне јединице изван SI система - зна да је литар исто што и дециметар кубни</p> <p>2.4.3. Зна да користи префиксе мили, центи, деци и кило и уме да претвара мерне јединице дужине, површине, запремине и времена</p> <p>2.4.4. Зна када мерење понављамо више пута, зна када се у истим условима могу добити различити резултати.</p> <p>2.7.1. Уме табеларно да прикаже резултате мерења</p> <p>2.7.3. Уме да реализује експеримент по упутству.</p>
	ЛАБ. ВЕЖБЕ									НАПРЕДНИ
	УКУПНО									

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
	ОБРАДА		УТВРЂИВАЊЕ			НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ПРИТИСАК	5					<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем - користи јединицу притиска у SI систему: Pa - разуме да се притисак у течностима и гасовима преноси подједнако у свим правцима - разуме Паскалов закон - разуме атмосферски притисак 	ОСНОВНИ	<p>1.1.3. Разуме принцип спојених судова</p> <p>1.4.2. Уме да препозна уређаје за мерење притиска(барометар,манометар)</p> <p>1.4.3.Уме да користи јединицу за притисак (Pa).</p>	<p>Ученик посматра, пита, записује, наводи примере за притисак, решава просте задатке и примењује стечено знање за решавање проблема</p>	<p>Наводи примере и демонстрира огледе. Наводи примену и значај физике у свакодневном животу и техници, кординира, усмерава, објашњава.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска метода - монолошка метода - демонстрациона метода - експеримент - илустративна метода - решавање рачунских задатака
	6						СРЕДЊИ	<p>2.1.6. Зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба течности</p> <p>2.4.3. Уме да користи префиксе и претвара мерне јединице притиска (kPa,MPa у Pa).</p> <p>2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (користи формуле да реши задатак и израчуна непознату величину).</p>			
	1						НАПРЕДНИ	<p>3.1.3. Зна шта је притисак чврстих тела и како зависи од тежине тела и величине додирне површине између тела и подлоге</p> <p>3.1.4. Ученик разуме и примењује концепт притиска у течностима, зна да је статички притисак у течностима сразмеран производу густине и дубине на којој се притисак тражи, разуме како се притисак преноси кроз течности</p>			
	12						ОСНОВНИ И	<p>1.1.3. Разуме принцип спојених судова</p> <p>1.4.2. Уме да препозна уређаје за мерење притиска(барометар,манометар)</p> <p>1.4.3.Уме да користи јединицу за притисак (Pa).</p>			
МАСА И ГУСТИНА	5					<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина - уме да примени формулу $\rho = m/V$ - уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине - зна јединице масе и густине у SI систему:kg, kg/m³ 	ОСНОВНИ	<p>1.4.1. Уме да користи уређај за мерење масе - вага и зна да запише измерену бројну вредност са одговарајућом мерном јединицом.</p> <p>1.4.3. Зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе.</p> <p>1.4.5. Зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у хоризонталном положају када на њој нема терета и тегова.</p> <p>1.4.6. Зна да измери масу</p>	<p>Ученик посматра, уочава, врши мерења, записује, закључује, врши анализу задатака и математички израчунава непознату величину</p>	<p>Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика. Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање. Наводи примену у техници, упућује ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усавајању нових.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска, - монолошка, - демонстрациона, - експеримент - решавање рачунских задатака
	7						СРЕДЊИ	<p>2.1.1. Уме да препозна инерцију као појаву при промени брзине тела (нпр. ауто кочи...)</p> <p>2.1.5. Разуме и примењује појам густине, зна да је густина воде 1000 kg/m³.</p> <p>2.4.1. Уме да користи важније изведене јединице SI система и зна њихове ознаке.(за масу и густину).</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици.</p>			
	3						НАПРЕДНИ	<p>3.4.1. Ученик уме да претвара јединице густине (g/cm³ у kg/m³ и обрнуто)</p> <p>3.7.1. Уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења.</p> <p>3.7.2. Уме да препозна питања на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом</p>			
	15						ОСНОВНИ И	<p>1.1.3. Разуме принцип спојених судова</p> <p>1.4.2. Уме да препозна уређаје за мерење притиска(барометар,манометар)</p> <p>1.4.3.Уме да користи јединицу за притисак (Pa).</p>			

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ:

- ❖ развијање интересовања за музичку културу;
- ❖ развијање музикалности и креативности;
- ❖ неговање смисла за заједничко музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима;
- ❖ упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

ЗАДАЦИ:

- ❖ неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- ❖ стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике;
- ❖ подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- ❖ упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- ❖ припремање програма за културну и јавну делатност школе;
- ❖ упознавање занимања музичке струке.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученици треба да:

- ❖ певају по слуху и из нотног текста песме наших и других народа (народне, уметничке, дечје, староградске);
- ❖ упознају основне појмове из музичке писмености;
- ❖ упознају музичке дела уз основне информације о делу и композитору; развијају стваралачке способности.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
				НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
I ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - развијање интересовања за музичку культуру - развијање способности за доживљај и разумевање музичког дела, развијање критичког мишљења - упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности - упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности 	ОСНОВНИ	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна основне елементе музичке писмености - опише основне карактеристике музичких инструмената и састава и музичких жанрова 	<ul style="list-style-type: none"> - самосталност - упоређивање - уочавање - начин музичког изражавања 	<ul style="list-style-type: none"> - наводи - комуницира - дискутује - усмерава - мотивише 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка - дијалогска - демонстративна
	2	2		СРЕДЊИ	<p>Ученик уме да анализира повезаност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) 			
	4			НАПРЕДНИ	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела - разуме историјске и друштвене околности настанка жанра - критички и аргументовано образлаже свој суд - уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом) 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
				НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
II СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	ОБРАДА УТВРЂИВАЊЕ УКУПНО	6 6	<ul style="list-style-type: none"> - стицање навике за слушање музичког дела - развијање способности за доживљај и разумевање музичког дела, развијање критичког мишљења - стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике 	ОСНОВНИ	<p>Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује:</p> <ul style="list-style-type: none"> - музичке изражајне елементе - извођачки састав - музичке жанрове 	<ul style="list-style-type: none"> - самосталност - упоређивање - уочавање - начин музичког изражавања - слушање музике 	<ul style="list-style-type: none"> - наводи - комуницира - дискутује - усмерава - мотивише 	<ul style="list-style-type: none"> монолошка дијалoшка демонстративна
				СРЕДЊИ	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) - препозна структуру одређеног жанра 			
				НАПРЕДНИ	<p>Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - структуралном и драматуршком димензијом звучног примера - жанровским контекстом звучног примера 			
III МУЗИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ	19 1 20	<ul style="list-style-type: none"> - развијање музичности и креативности - неговање осећаја и смисла за заједничко и индивидуално музицирање - неговање способности извођења музике (певање/свирање) - неговање смисла за колективно музицирање (певање и свирање) - неговање смисла за колективно музицирање (певање и свирање) 	ОСНОВНИ	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пева једноставне дечије или народне композиције - изводи једноставне дечије или народне композиције на бар једном инструменту 	<ul style="list-style-type: none"> - певање и свирање песама - самосталност - изражајност - упоређивање - уочавање - начин музичког изражавања 	<ul style="list-style-type: none"> - наводи - комуницира - дискутује - усмерава - мотивише 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка - дијалoшка демонстративна - аудитивна 	
			СРЕДЊИ	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пева једноставне дечије или народне композиције - изводи једноставне дечије или народне композиције на бар једном инструменту 				
			НАПРЕДНИ	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изведе разноврсни музички репертоар певањем или свирањем као солиста и у школским ансамблима 				

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
				НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
IV МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО	<p>- неговање осећаја и смисла за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима</p> <p>- подстицање стваралачког ангажовања ученика</p> <p>- развијање музичке креативности</p> <p>- развијање стваралачке способности</p>	ОСНОВНИ	<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - направи музичке инструменте користећи предмете из окружења - осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела - изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима - учествује у одабиру музике за дати жанровски контекст 	<ul style="list-style-type: none"> - певање и свирање песама - самосталност - изражајност - упоређивање - уочавање - начин музичког изражавања - развијање способности за грађење мелодије - креативност - изражавање 	<ul style="list-style-type: none"> - наводи - комуницира - дискутује - усмерава - мотивише 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка дијалогска демонстративна - аудитивна
	СРЕДЊИ				<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - направи музичке инструменте користећи предмете из окружења - осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела - изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима - учествује у одабиру музике за дати жанровски контекст 				
	НАПРЕДНИ				<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте - импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова - осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс 				

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задачи наставе географије су вишеструки. Њиховим остваривањем ученици се оспособљавају да стичу и развијају знања и разумевања, умења и ставове према светским и националним вредностима и достигнућима.

Настава географије треба да допринесе:

- ❖ стицању знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони;
- ❖ картографском описмењавању, употреби географских карата и других извора информација у процесу учења и истраживања и у свакодневном животу;
- ❖ стицању знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу;
- ❖ разумевању узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу;
- ❖ развијању географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у простору и времену;
- ❖ развијању естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору;
- ❖ стицању знања о основним појмовима о становништву, насељима и привреди и уочавању њиховог просторног размештаја;
- ❖ разумевању утицаја природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва, насеља и привредних делатности;
- ❖ стицању знања о основним географским одликама Европе, њеним регијама и државама;
- ❖ стицању знања о основним географским одликама ваневропских континената и њихових регија;
- ❖ упознавању улоге и значаја међународних организација за решавање економских, социјалних, културних и хуманитарних проблема у савременом свету;
- ❖ стицању знања о основним географским одликама Републике Србије и њеним регионалним целинама;
- ❖ развијању ставова о превентиви, заштити и унапређивању животне средине;
- ❖ развијању толеранције, националног, европског и светског идентитета;
- ❖ стицању знања, развијању вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њиховој примени у свакодневном животу;
- ❖ развијању опште културе и образовања ученика.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- ❖ упознају основне појаве, процесе и феномене у хидросфери и географски размештај хидрографских објеката, као и њихове одлике;
- ❖ схвате значај вода за живот на Земљи;
- ❖ упознају биљни и животињски свет, утицај природних фактора и човека на њихов развој, хоризонтални и вертикални распоред, као и међусобну условљеност и значај;
- ❖ упознају људске активности које утичу на квалитет животне средине и схвате неопходност њеног очувања, унапређивања и заштите;
- ❖ упознају основне појмове из географије становништва и насеља, схвате значај и улогу природних, друштвених и привредних чинилаца и њихово јединство;
- ❖ схвате појмове природне и географске средине и појам географске регије;
- ❖ стекну основна знања о привреди, њеној подели и факторима развоја;
- ❖ упознају најважније међународне организације и интеграцијске процесе у Европи и свету, као и њихов значај за политички, економски и културни развој;
- ❖ разумеју значај и домете међународних организација у очувању мира и безбедности и развијању пријатељских односа међу народима;
- ❖ упознају најважније природне, друштвене и економскогеографске одлике Европе и специфичности њених регија и држава;
- ❖ самостално користе географску карту као извор географских информација у процесу стицања нових знања и истраживања и у свакодневном животу;
- ❖ се оспособе за коришћење географске литературе и различитог илустративног материјала ради лакшег савлађивања наставног градива и оспособљавања за самостални рад;
- ❖ поседују осећање социјалне припадности и привржености сопственој породици, нацији и култури, познају традицију и учествују у њеном очувању;
- ❖ познају и поштују традицију и идентитет других народа, заједница и социјалних група.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УВОД	ОБРАДА	/	УКУПНО	<ul style="list-style-type: none"> -упознавање ученика са садржајима програма -повезивање стечених знања -развијање сазнајне мотивације -развијање научне писмености 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -зна предмет проучавања, циљ и задатке географије -зна основну поделу географије 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује 	<ul style="list-style-type: none"> -одређује садржаје за реализацију циљева и исхода -припрема средства, план и програм рада -организује и реализује наставни час -обавештава, предлаже, подстиче, процењује рад ученика, прати активност ученика на часу 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немик карата, рад у групи
	1				НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -зна предмет проучавања, циљ и задатке географије -зна основну поделу географије 			
	1				НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -препознаје и чита географске и допунске елементе карте -зна однос копнених и водених површина -зна да је светско море јединствена водена површина -може да препозна и именује океане и већа мора 			
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА ВОДЕ НА ЗЕМЉИ	3	/	5	<ul style="list-style-type: none"> -активирање претходних знања потребних за усвајање нових о светском мору -разумевање последица негативног утицаја човека на хидросферу -разумевање веза у географском омотачу 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -препознаје и чита географске и допунске елементе карте -зна однос копнених и водених површина -зна да је светско море јединствена водена површина -може да препозна и именује океане и већа мора 	<ul style="list-style-type: none"> -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других 	<ul style="list-style-type: none"> -организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немик карата, рад у групи
	2				СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -разликује и објашњава географске чињенице -може да опише облике разуђености обала -може да наведе и опише својства и кретање морске воде -зна појмове речна мрежа, систем, слив 			
	1				НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -разуме значај мора за живот -објашњава поделу језера -користи различите изворе информација 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО		НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ	2	1	1	<ul style="list-style-type: none"> -активирање претходних и усвајање нових знања и биосфере -схватање утицаја природних фактора на биосферу -разумевање значаја биосфере за човека -развијање способности повезивања са другим предметима 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -именује биосферу и одлике -зна основне природне зоне -објашњава појам биосфере 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других 	<ul style="list-style-type: none"> -организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
	3	2	5		НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -именује биосферу и одлике -зна основне природне зоне -објашњава појам биосфере 			
	3	2	5		ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -познаје основне појмове о становништву и насељима -зна појам екумене и границе -зна појам nataliteta, mortaliteta, прираштаја -зна да наведе основне структуре становништва 			
СТАНОВНИШТВО И НАСЕЉА НА ЗЕМЉИ	3	2	5	<ul style="list-style-type: none"> -усвајање основних појмова о становништву и насељима -стицање нових знања о становништву и насељима -упознавање основних одлика становништва и насеља 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -познаје основне појмове о становништву и насељима -зна појам екумене и границе -зна појам nataliteta, mortaliteta, прираштаја -зна да наведе основне структуре становништва 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других 	<ul style="list-style-type: none"> -организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
	3	2	5		СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -разликује и објашњава кретање и структуре становништва -моћи ће да наведе природне и друштвене факторе који утичу на густину насељености -на карти покаже најповољније услове за живот, висок и низак природни прираштај 			
	3	2	5		НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -утицај Природних и друштвених фактора на размештај становништва и насеља -узроке и последице високог прираштаја -одређивање густине насељености у свету -појами узроци миграција -повезивање насељ у системе 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО		НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ГЕОГРАФСКА СРЕДИНА И ЉУДСКЕ ДЕЛАТНОСТИ	2	1	3	<ul style="list-style-type: none"> -усвајање и развијање појмова о географској средини, регији и њихово разумевање -стицање основних знања о привреди -схватање значаја заштите географске средине 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -разликује природну и географску средину-описује је -зна основне природне ресурсе за живот- вода, ваздух, земљиште -појам привреде и привредних делатности и грана 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размента идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других 	<ul style="list-style-type: none"> -организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
					СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -зна појам регије и уочава је на карти -појам производње и привреде -разликује привредне делатности и гране -разликује обновљиве и необновљиве ресурсе -именује организације у свету 			
					НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -разликује природну и географску средину-описује је -зна основне природне ресурсе за живот- вода, ваздух, земљиште -појам привреде и привредних делатности и грана 			
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ ОПШТЕ ОДЛИКЕ ЕВРОПЕ	5	3	8	<ul style="list-style-type: none"> -стицање знања о основним географским подацима европског континента -разумевање и уочавање природних и друштвених појава у Европи -стицање знања о природним богатствима Европе -развијање толерантног става према другима 	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -именује континенте на Земљи -препознаје основне појмове о становништву -зна порекло назива, величину и простирање Европе -уме да одреди положај на карти -уме да одреди водене и копнене границе Европе на карти 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размента идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других, попуњава нему карту 	<ul style="list-style-type: none"> -организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
					СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -разуме зашто је положај Европе повољан -може на карти да уочи облике разуђености обале и да их именује -уочава на карти најкрупније облике рељефа, реке, језера -зна велике групе народа и разврстава народе по групама 			
					НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -разликује климатске типове и њихов утицај на живот људи -објашњава географске везе и законитости и издваја регије -зна распорострањеност флоре и фауне у Европи -може да објасни природно и механичко кретање становништва -описује повезаност и односе међу државама 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ ЈУЖНА ЕВРОПА	8	6	14	-активирање постојећих и усвајање нових знања о јужној Европи -узнавање са основним природним и друштвеним одликама регије -узнавање са основним одликама држава регије	ОСНОВНИ	-именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије	-активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других, попуњава карту	-организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа	-усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
					СРЕДЊИ	-може да наведе типове и одлике климе регије -зна биљне и животињске врсте регије -може да наведе најважнија природна богатства регије -зна основне одлике становништва регије			
					НАПРЕДНИ	-именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије			
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ СРЕДЊА ЕВРОПА	6	4	10	-активирање постојећих и усвајање нових знања о средњој Европи -узнавање са основним природним и друштвеним одликама регије -узнавање са основним одликама држава регије	ОСНОВНИ	-именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије	-активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других, попуњава карту	-организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа	-усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
					СРЕДЊИ	-може да наведе типове и одлике климе регије -зна биљне и животињске врсте регије -може да наведе најважнија природна богатства регије -зна основне одлике становништва регије			
					НАПРЕДНИ	-разуме и уме да објасни сложеност положаја регије -разуме значај Северног, Црног и Балтичког мора -разуме значај Дунава -зна државе регије и њихове одлике			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ ЗАПАДНА ЕВРОПА	ОБРАДА	-активирање постојећих и усвајање нових знања о западној Европи -упознавање са основним природним и друштвеним одликама регије -упознавање са основним одликама држава регије	ОСНОВНИ	-именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије	-активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других, попуњава карту	-организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа	-усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи		
	УТВРЂИВАЊЕ		СРЕДЊИ	-може да наведе типове и одлике климе регије -зна биљне и животињске врсте регије -може да наведе најважнија природне богатства регије -зна основне одлике становништва регије					
	УКУПНО		НАПРЕДНИ	-именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије					
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ СЕВЕРНА ЊЕВРОПА	2	-активирање постојећих и усвајање нових знања о северној Европи -упознавање са основним природним и друштвеним одликама регије -упознавање са основним одликама држава регије	ОСНОВНИ	-именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије	-активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других, попуњава карту	-организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа	-усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи		
	2		СРЕДЊИ	-може да наведе типове и одлике климе регије -зна биљне и животињске врсте регије -може да наведе најважнија природне богатства регије -зна основне одлике становништва регије					
	4		НАПРЕДНИ	-уме да објасни положај и значај регије -разуме значај мора за живот -може да наведе друга важна богатства регије -зна државе регије и њихове одлике					

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	ИСТОЧНА ЕВРОПА	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО	<p>-активирање постојећих и усвајање нових знања о источној Европи</p> <p>-упознавање са основним природним и друштвеним одликама регије</p> <p>-упознавање са основним одликама држава регије</p>	ОСНОВНИ	<ul style="list-style-type: none"> -именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије 	<ul style="list-style-type: none"> -активно слуша, препознаје, именује, упознаје, наводи, понавља, дефинише, закључује -повезивање знања, способност бележења, опажања, презентирања, слуша, размена идеја, решавање проблема, процена свог рада и рад других, попуњава карту 	<ul style="list-style-type: none"> -организује наставни процес, реализација наставног процеса, презентација садржаја, омогућује примену стечених знања, одговара на питања, поставља питања, прати напредовање ученика и оцењује њихова постигнућа 	<ul style="list-style-type: none"> -усмено излагање, разговор, дијалог, демонстрација, илустрација, рад на тексту, израда немих карата, рад у групи
		5	3	8		СРЕДЊИ	<ul style="list-style-type: none"> -може да наведе типове и одлике климе регије -зна биљне и животињске врсте регије -може да наведе најважнија природна богатства регије -зна основне одлике становништва регије 			
						НАПРЕДНИ	<ul style="list-style-type: none"> -именује основне регије Европе -уме да на карти одреди положај регије -препознаје на карти основне облике рељефа -именује на карти основне хидрографске објекте регије 			

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ изучавања наставног предмета *историја* је културни развој и хуманистичко образовање ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су да ученици, уочавајући узрочно-последичне везе, разумеју историјске процесе и токове, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...), као и историју суседних народа и држава.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- ❖ разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог историјског периода;
- ❖ разумевање основних одлика феудалног друштва;
- ❖ стицање знања о најзначајнијим државама средњовековне Европе;
- ❖ стицање знања о српским средњовековним државама;
- ❖ стицање знања о личностима које су обележиле средњи век у општој и националној историји;
- ❖ разумевање улоге религије у друштву средњег века;
- ❖ упознавање културних и техничких достигнућа средњовековне Европе;
- ❖ упознавање културног наслеђа Срба у средњем веку;
- ❖ коришћење историјских карата за период средњег века;
- ❖ подстицање ученика на коришћење историјских извора;
- ❖ развијање критичког односа према историјским изворима.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УВОД У СРЕДЊИ ВЕК	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО	Усвајање појмова, усвајање знања, разумевање и разликовање појмова, разумевање историјског простора и времена, развијање критичког мишљења	ОСНОВНИ	111,112,115,116, 117,119,1110,121, 122,123,124, 127,		Слушају Записују Закључују Упоређују Уочавају Посматрају Анализирају Одговарају на постављена питања	Излаже ново градиво Објашњава нове појмове и чињенице Помаже ученицима да схвате узрочно-последичне везе Записује на табли Користи аудио-визуелна наставна средства Подстиче ученике на активно учешће на часу	Дијалoшка метода, монолошка метода, метода рада на тексту, показивање, посматрање
	2				211,212,213,214, 216,					
	1				316,321					
РАНИ СРЕДЊИ ВЕК	12	12	24	Усвајање појмова, усвајање знања, разумевање и разликовање појмова, разумевање историјског простора и времена, развијање критичког мишљења	ОСНОВНИ	111,112,115,116, 117,118,119,111, 121,123,124,127		Слушају Записују Закључују Упоређују Уочавају Посматрају Анализирају Одговарају на постављена питања	Излаже ново градиво Објашњава нове појмове и чињенице Помаже ученицима да схвате узрочно-последичне везе Записује на табли Користи аудио-визуелна наставна средства Подстиче ученике на активно учешће на часу	Дијалoшка метода, монолошка метода, метода рада на тексту, показивање, посматрање
	12				211,212,213,214, 215,216,221,222					
	24									
ПОЗНИ СРЕДЊИ ВЕК	20	25	45	Усвајање појмова, усвајање знања, разумевање и разликовање појмова, разумевање историјског простора и времена, развијање критичког мишљења	ОСНОВНИ	111, 114, 116,117, 118,119,1110,121, 123, 124, 125, 127		Слушају Записују Закључују Упоређују Уочавају Посматрају Анализирају Одговарају на постављена питања	Излаже ново градиво Објашњава нове појмове и чињенице Помаже ученицима да схвате узрочно-последичне везе Записује на табли Користи аудио-визуелна наставна средства Подстиче ученике на активно учешће на часу	Дијалoшка метода, монолошка метода, метода рада на тексту, показивање, посматрање
	25				211, 212, 213,214, 215, 216, 221,222, 224,					
	45				311, 312, 313 314,316,321,322					

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе *биологије* јесте да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о животном простору, начину живота, основној грађи, разноврсности и значају животињског света.

Задачи наставе *биологије* су:

- ❖ развијање љубави према природи и осећања дужности да је очувају за себе и будуће генерације;
- ❖ развијање основне научне писмености, логичког расуђивања, објективности и критичког мишљења;
- ❖ упознавање спољашње и основне унутрашње грађе праживотиња;
- ❖ упознавање спољашње и основне унутрашње грађе животиња;
- ❖ поступно и систематично упознавање разноврсности животињског света;
- ❖ развијање одговорног односа према животињама;
- ❖ разумевање еволутивног развоја живог света;
- ❖ развијање хигијенских навика и здравствене културе.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да :

- ❖ уоче потребу за класификовањем живог света због његове велике разноврсности;
- ❖ уочавају сличности и разлике у грађи и начину живота биљака, гљива и животиња;
- ❖ упознају основне појмове о природном систему животиња;
- ❖ упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај праживотиња;
- ❖ упознају животни простор, начин живота, спољашњу грађу и основе унутрашње грађе, разноврсност и значај сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца;
- ❖ схвате улогу инсеката у природи;
- ❖ упознају болести које изазивају или преносе животиње, начин преношења и превенцију;
- ❖ упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара;
- ❖ схвате значај бриге о потомству птица и сисара;
- ❖ схвате значај одговорног односа према животињама;
- ❖ сазнају основне научне чињенице о току и развоју живота на Земљи и етапе земљине историје;
- ❖ знају да живот на Земљи има историју са којом се могу упознати на основу фосилних остатака (записа);
- ❖ разумеју еволуцију живог света и схвате њен значај у формирању савременог биолошког мишљења.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА			
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
I УВОД	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ЛАБОРАТОРИЈСКЕ ВЕЖБЕ	УКУПНО	<p>- да ученици упознају основне појмове о природном систему животиња и еволутивном развоју главних животињских група</p>	ОСНОВНИ	<p>1.1.3 препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња, 1.1.4 уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих, 1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе, 1.2.1 зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије, 1.2.3 зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма, 1.4.3. уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота)</p>	<p>- слушају, - причају, - упоређују грађу и начин живота биљака, гљива и животиња</p>	<p>-подстиче ученике на размишљање -презентује нови садржај</p>	<p>-фронтални -индивидуални</p>
	СРЕДЊИ					<p>2.1.2. познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима 2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе 2.1.4. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организме, 2.2.2. зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа 2.2.3. зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека, 2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам 2.2.5. разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној грађи, могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје, 2.2.6. разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање</p>				
	НАПРЕДНИ					<p>3.1.3. разуме критеријуме по којима се разликују биљке и животиње и уме да их примени у атипичним случајевима, 3.1.4. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа класе/реда најважнијих група 3.1.5. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама 3.2.1. зна карактеристике и основне функције унутрашње грађе биљака, животиња и човека</p>				

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
						НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ПРАЖИВОТИЊЕ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ЛАБОРАТОРИЈСКЕ ВЕЖБЕ	УКУПНО	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање спољашње и основне унутрашње грађе праживотиња - упознавање ученика са врстама праживотиња које су изазивачи заразних болести и начином преношења и развијање хигијенских навика и здравствене културе 	ОСНОВНИ	<p>1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе</p> <p>1.2.1 зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије</p>	<p>слушају, причају, упоређују, посматрају израђују привремене микроскопске препарате</p>	<p>-подстиче ученике на размишљање и повезивање знања о грађи ћелије са грађом праживотиња</p> <p>-презентује нови садржај</p>	<p>-фронтални индивидуални</p> <p>- групни</p> <p>- рад у пару</p>	
	СРЕДЊИ					<p>2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам</p>					
	НАПРЕДНИ					<p>3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност</p> <p>3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције</p>					
	ОСНОВНИ					<p>1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе, 1.2.2 зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија, 1.2.4 познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси, 1.2.5 разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном</p> <p>1.2.6 разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање), 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином, 1.3.1 разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте, 1.3.2 зна основне појмове о процесима размножавања</p>	<p>- слушају,</p> <p>- посматрају,</p> <p>- причају,</p> <p>- описују,</p> <p>- упоређују,</p> <p>- истражују</p>				<p>-подстиче ученике на размишљање</p> <p>-презентује нови садржај</p> <p>-подстиче на повезивање претходно ученог са новим садржајима</p> <p>-подстиче радозналост код ученика</p> <p>- подстиче разумевање еволутивног развоја живог света</p> <p>- демонстрира разноврсност различитих група животиња прикупљањем збирки бескичмењака</p> <p>- демонстрира грађу тела рибе извођењем дисекције</p>
СРЕДЊИ	<p>2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију, 2.3.1. разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања, 2.3.2. разуме механизам настанка зигота</p> <p>2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма, 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине</p>										
НАПРЕДНИ	<p>3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност, 3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције</p> <p>3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информису организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система), 3.3.5. разуме како различити еволуциони механизми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције, 3.6.1 разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података, 3.6.2 уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата, 3.6.3 уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај,</p>										
ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	25	20	3	48	<ul style="list-style-type: none"> - да науче основни грађу и начин живота, распрострањеност и значај сунђера, дупљара, пласнатих црва, валкастих црва, чланковитих црва, мекушца, зглавара и бодљокожаца - упознају обољења која изазивају паразити - схвате улогу инсеката у природи - да науче основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота: риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара - схвате значај бриге о потомству сисара и птица 	ОСНОВНИ	<p>1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе, 1.2.2 зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија, 1.2.4 познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси, 1.2.5 разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном</p> <p>1.2.6 разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање), 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином, 1.3.1 разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте, 1.3.2 зна основне појмове о процесима размножавања</p>	<p>- слушају,</p> <p>- посматрају,</p> <p>- причају,</p> <p>- описују,</p> <p>- упоређују,</p> <p>- истражују</p>	<p>-подстиче ученике на размишљање</p> <p>-презентује нови садржај</p> <p>-подстиче на повезивање претходно ученог са новим садржајима</p> <p>-подстиче радозналост код ученика</p> <p>- подстиче разумевање еволутивног развоја живог света</p> <p>- демонстрира разноврсност различитих група животиња прикупљањем збирки бескичмењака</p> <p>- демонстрира грађу тела рибе извођењем дисекције</p>	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-рад у групи</p>	
	20					<p>2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију, 2.3.1. разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања, 2.3.2. разуме механизам настанка зигота</p> <p>2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма, 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине</p>					
	3					<p>3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност, 3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције</p> <p>3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информису организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система), 3.3.5. разуме како различити еволуциони механизми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције, 3.6.1 разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података, 3.6.2 уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата, 3.6.3 уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај,</p>					
	48					<p>1.1.5 зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе, 1.2.2 зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија, 1.2.4 познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси, 1.2.5 разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном</p> <p>1.2.6 разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање), 1.2.7 зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином, 1.3.1 разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте, 1.3.2 зна основне појмове о процесима размножавања</p>					

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УГРОЖЕНОСТ И ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ЛАБОРАТОРИЈСКЕ ВЕЖБЕ	УКУПНО	- да схвате значај одговорног односа према животињама	ОСНОВНИ	1.4.6. разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) 1.4.8. зна шта може лично предузети у заштити свог непосредног животног окружења 1.5.1. зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава 1.5.3. разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима	-слушају, -причају, -описују, -упоређују, -истражују	-подстиче ученике на размишљање -презентује нови садржај -подстиче развој еколошке свести	-фронтални индивидуални -рад у пару -рад у групи
						СРЕДЊИ	2.4.9. разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вртова)			
						НАПРЕДНИ				
						3	3			
УВОД У ЕВОЛУЦИЈУ ЖИВОГ СВЕТА	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ЛАБОРАТОРИЈСКЕ ВЕЖБЕ	УКУПНО	- да ученици схвате елементарне основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој	ОСНОВНИ	1.3.8 зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи 1.3.9 зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа 1.3.10. зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама	- слушају, - посматрају, - причају, - описују, - упоређују, - истражују, - уочавају	-подстиче ученике на размишљање, и коришћење нових извора знања -презентује нови садржај(научно објашњење света) - демонстрира еволуцију живог света током историје посматрањем филма	-фронтални индивидуални -рад у пару
						СРЕДЊИ	2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине			
						НАПРЕДНИ				
						3	3			

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе техничког и информатичког образовања у основној школи јесте да се ученици упознају са техничко-технолошким развијеним окружењем, кроз стицање основне техничке и информатичке писмености, развојем техничког мишљења, техничке културе, радних вештина и културе рада.

Остали циљеви и задаци предмета су да ученици:

- ❖ стекну основно техничко и информатичко васпитање и образовање,
- ❖ стичу основна техничко-технолошка знања, умења, вештине и оспособљавају се за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу,
- ❖ схвате законитости природних и техничких наука,
- ❖ сазнају основни концепт информационо-комуникационих технологија (ИЦТ),
- ❖ сазнају улоге ИЦТ у различитим струкама и сферама живота,
- ❖ упознају рад на једном од оперативних система и неколико најчешће коришћених корисничких програма и стекну навике да их користи у свакодневним активностима,
- ❖ науче употребу рачунара са готовим програмима за обраду текста, за графичке приказе, интерфејс и интернет,
- ❖ развијају стваралачко и критичко мишљење,
- ❖ развијају способност практичног стварања, односно да реализују сопствене идеје према сопственом плану рада и афирмишу креативност и оригиналност,
- ❖ развијају психомоторне способности,
- ❖ усвоје претпоставке за свесну примену науке у техници, технологији и другим облицима друштвено корисног рада,
- ❖ савладавају основне принципе руковања различитим средствима рада, објектима технике и управљања технолошким процесима,
- ❖ развијају прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака,
- ❖ стичу радне навике и оспособљавају се за сарадњу и тимски рад,
- ❖ комуницирају на језику технике (техничка терминологија, цртеж),
- ❖ стекну знања за коришћење мерних инструмената,
- ❖ на основу физичких, хемијских, механичких и технолошких својстава одаберу одговарајући материјал за модел, макету или средство,
- ❖ препознају елементе (компоненте) из области грађевинарства, машинства, електротехнике, електронике и да их компонују у једноставније функционалне целине (графички и кроз моделе, макете или предмете),
- ❖ разумеју технолошке процесе и производе различитих технологија,
- ❖ препознају природне ресурсе и њихову ограниченост у коришћењу,
- ❖ прилагоде динамичке конструкције (моделе) енергетском извору,
- ❖ одаберу оптимални систем управљања за динамичке конструкције (моделе),
- ❖ израде или примене једноставнији програм за управљавање преко рачунара,
- ❖ упознају економске, социјалне, техничко-технолошке, еколошке и етичке аспекте рада и производње и њихов значај на развој друштва,
- ❖ примењују мере и средства за личну заштиту при раду,

- ❖ знају мере заштите и потребу за обнову и унапређење животног окружења,
- ❖ на основу знања о врстама делатности и сагледавања својих интересовања
- ❖ правилно одаберу своју будућу професију и др.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученици треба да:

- ❖ упознају врсте грађевинских објеката и њихове намене;
- ❖ упознају технике грађења;
- ❖ упознају карактеристике грађевинског техничког цртања и основне грађевинске симболе;
- ❖ науче да читају и користе једноставније грађевинске цртеже - документацију за изградњу, адаптацију и уређење стана, одговарајуће проспекте;
- ❖ науче да користе готове једноставне софтверске алате за цртање;
- ❖ науче како се користи CD-ром, флеш меморија и штампач;
- ❖ упознају основне врсте, карактеристике и примену грађевинских материјала;
- ❖ стичу навике за рационално коришћење материјала и енергије;
- ❖ стичу и развијају културу становања у савременим условима;
- ❖ упознају функционисање кућне инсталације (водоводне, топлотне и канализационе);
- ❖ стекну представу о функционисању и организацији саобраћаја у саобраћајним објектима;
- ❖ стекну знања о примени и битним карактеристикама грађевинских машина;
- ❖ упознају основне процесе у пољопривредној производњи;
- ❖ науче да примењују једноставније техничке цртеже у пројектовању модела или макета према сопственом избору: грађевинских или саобраћајних објеката; грађевинских или пољопривредних машина и уређаја; детаља из уређивања стана и др.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
						АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УВОД У АРХИТЕКТУРУ И ГРАЂЕВИНАРСТВО	4	/	/	4	<ul style="list-style-type: none"> - упознати се са развојем архитектуре и грађевинарства кроз векове и карактеристичним стиливима градње - упознати врсте грађевинских објеката и њихову намену - упознати конструктивне елементе грађевинског објекта, - упознати технике грађења 	Прати, записује, уочава битне карактеристике и одлике архитектуре и грађевинарства	<ul style="list-style-type: none"> -Приказати развој грађевинарства и архитектуре од праисторије до данас (само на информативном нивоу) -Приказати основне конструктивне елементе грађ.објекта 	дијалогска н.м., демонстративна н.м.
ТЕХНИЧКО ЦРТАЊЕ У ГРАЂЕВИНАРСТВУ	4	/	4	8	<ul style="list-style-type: none"> -Упознати ученике са карактеристикама грађевинског техничког цртања и основним грађевинским симболима. -научити ученике да читају и користе једноставније грађевинске цртеже. -научити их да правилно користе основни прибор за грађевинско техничко цртање. 	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање -цртање -белешке -уочавање 	<ul style="list-style-type: none"> -поступци и фазе у реализацији грађевинских објеката -технички цртеж као основ за израду пројеката -графичко представљање предмета 	дијалогска н.м., демонстративна н.м. м.практичног рада
ИНФОРМАТИЧКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	6	/	10	16	<ul style="list-style-type: none"> -оспособити ученике да самостално користе готове једноставне софтверске алате за цртање -самостално коришћење ЦД-рома, флеш меморије и штампача -оспособити ученике да самостално користе Интернет 	<ul style="list-style-type: none"> -праћење -употреба рачунара коришћење Интернета - рад са флешом, ЦД ромом 	<ul style="list-style-type: none"> -Програм за једноставно цртање -упознавање ученика са садржајима које ће учити у овом поглављу 	дијалогска н.м., демонстративна н.м. м.практичног рада

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА						
						АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ				
ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛИ	4	обрада	/	угврђивање	/	вежбе	4	укупно	<ul style="list-style-type: none"> -упознати ученике са основним врстама и карактеристикама грађевинских материјала. -примена грађевинских материјала -упознати ученике са врстама инсталација у стану 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -посматрање -уочавање -одговарање на постављена питања -рад у Радним свескама 	<ul style="list-style-type: none"> - упознати ученике са поделом и врстама грађевинских материјала 	<ul style="list-style-type: none"> дијалогска н.м., демонстративна н.м. м.практичног рада
ЕНЕРГЕТИКА	4	/	/	4	<ul style="list-style-type: none"> -упознати ученике са начинима загревања унутрашњости стана или куће -упознати ученике са мерама за рационално коришћење топлотне енергије у кући или стану -створити код ученика навику да рационално користе енергију -упознати ученике са могућностима коришћењасоларне енергије у грађевинарству 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -посматрање -уочавање -одговарање на постављена питања -рад у Радним свескама 	<ul style="list-style-type: none"> -уводним питањима увести ученике у поменути тему указати на значај врсте изабраног материјала за градњу грађевинског објекта -уз помоћ илустрација у уџбенику упознати ученике са врстама грејања у стану или кући . 	<ul style="list-style-type: none"> дијалогска н.м., демонстративна н.м., 				
ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА У ГРАЂЕВИНАРСТВУ	4	/	/	4	<ul style="list-style-type: none"> -упознати ученике са ручним алатима који се јористе у грађев. -упознати их са основном поделом грађ.машина -упознати их са најважнијим машинама које се користе у грађ. -ученицима створити представу о битним карактеристикама и примени грађевинских машина -упознати ученике са мерама заштите на раду 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -посматрање -уочавање -одговарање на постављена питања -рад у Радним свескама 	<ul style="list-style-type: none"> -објашњавање ученицима о значају и употреби савремених грађ. Машина и алата -упознати их са најважнијим ручним алатима у грађевинарству -усмерити их на одговарајуће Интернет адресе преко којих могу да прошире своја знања из ове области 	<ul style="list-style-type: none"> демонстративна н.м., дијалогска н.м., илустративна н.м. 				

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА						
						АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ				
САОБРАЋАЈНИ СИСТЕМИ	2	обрада	/	утврђивање	/	вежбе	2	укупно	-створити ученицима представу о функционисању и организацији саобраћаја у саобраћајним објектима	-разговор -посматрање -уочавање -одговарање на постављена питања -рад у Радним свескама	-упознаје ученике са грађевинским објектима у саобраћају: ауто-путеви, железничке станице, аеродроми, луке -упућује ученике на Интернет адресе преко којих могу више да сазнају о овој области	демонстративна н.м., дијалогска н.м., илустративна н.м., м. ТТрактичних радова
КУЛТУРА СТАНОВАЊА	1	/	3	4	-стварати и развијати културу становања у савременим условима -развијати код ученика осећај за лепо, практично и функционално -упознати функционисање кућне инсталације	-разговор -посматрање -уочавање -одговарање на постављена питања -рад у Радним свескама	-објашњава етику становања -објашњава појам функционалног распореда просторија и намештаја -објашњава главне карактеристике и начин функционисања кућних инсталација -упућује ученике на Интернет адресе преко којих могу више да сазнају	демонстративна н.м., дијалогска н.м., илустративна н.м.,				
ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА У ПОЉОПРИВРЕДИ	2	/	2	4	-упознати основне процесе у пољопривредној производњи -упознати се са организацијом рада у пољопривредној производњи -упознати се са применом савремених средстава у пољопривредној производњи -упознати се са савременим машинама и уређајима у пољопривред. производњи	-разговор -посматрање -уочавање -одговарање на постављена питања -рад у Радним свескама	-са подпитањима уводи ученике у тему -помоћу илустрација објашњава како је настала потреба за пољ.производима -приказује машине и уређаје у пољ.произв.	демонстративна н.м., дијалогска н.м., илустративна н.м.,				
КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ - МОДУЛИ	2	/	20	22	-научити ученике да израђују и примењују једноставније техн.цртеже у пројектовању модела и макета према сопственом избору -развијати им способност практичног стварања -увежбати употребу рачунарских програма за израду техн.документације -развијати психомоторне способности ученика -стварати радне навике и способности ученика за сардњу и тимски рад	-учествовање у реализацији техн.документације и изради модела и макета -формирање групе -групни рад на рачунарима	-објашњава ученицима начин израде техничке документације, макете и модела	демонстративна н.м., дијалогска н.м., илустративна н.м.,				

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Општи оперативни задаци:

- ❖ подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- ❖ развој и усавршавање моторичких способности;
- ❖ стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- ❖ усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- ❖ формирање морално-вољних квалитета личности;
- ❖ оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- ❖ стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Посебни оперативни задаци:

- ❖ усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
- ❖ усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- ❖ примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење и сл.);
- ❖ задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл;
- ❖ естетско изражавање покретом и кретањима и доживљавање естетских вредности;
- ❖ усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
						НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
АТЛЕТИКА	ОБРАДА				<p>-разликује правилно од неправилног држања тела-развијање и усавршавање моторичких способности</p> <p>-изводи покрете у задатом смеру</p> <p>-вешто изводи једностране покрете параболног</p>	ОСНОВНИ	<p>Правилно трчање техника,трчање на кратке и дуге стазе.</p> <p>Правилно скаче техником „маказице“</p>	<p>-вежбање</p> <p>-анализирање</p>	<p>-дискусија</p> <p>анализирање</p> <p>-објашњавање</p> <p>-показивање</p> <p>-поређење</p>	<p>-Демонстрација</p> <p>-вербализација</p>	
	УТВРЂИВАЊЕ					СРЕДЊИ	<p>Правилно скакање згрченом техником, мерење скока.</p> <p>Зна атлетска правила за скок у даљ и вис и бацања кугле.</p>				
	ПРОВЕРА					НАПРЕДНИ	<p>Изводи технику штафетног трчања.</p> <p>Правилно скаче у даљ техником увинућа.</p> <p>Зна дисциплине и правила такмичења у петобоју</p>				
	УКУПНО					3	8				3
КОШАРКА	9				<p>-познаје правила игре и придржава их се</p>	ОСНОВНИ	<p>Основни став у одбрани и кретање.</p> <p>Вођење лопте праволиниски и са предњом променом.</p> <p>Вођење и додавање са две руке</p> <p>Не прави грешку у корацима, зна шта је лична грешка.</p>	<p>-вежбање</p> <p>-анализирање</p>	<p>-дискусија</p> <p>анализирање</p> <p>-објашњавање</p> <p>-показивање</p> <p>-поређење</p>	<p>-Демонстрација</p> <p>-вербализација</p>	
	9					СРЕДЊИ	<p>Шут на кош са дистанце.</p> <p>Одбрана човек на човека</p>				
	2					НАПРЕДНИ	<p>Додавање са једном руком.</p> <p>Игра 2 на 2 напад и одбрана.</p> <p>Шут на кош из двокорак након пријема лопте.</p> <p>Сарадња играча у нападу и контранападу</p> <p>Зонска одбрана</p> <p>Ученик зна да суди, учествује у такмичењу, учествује у организацији.</p>				
	20					3	9				2

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА						
						НИВО	ЗАХТЕВИ		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ				
ГИМНАСТИКА	ОБРАДА	-развој моторичких способности и правилан раст и развој	ОСНОВНИ	Колут напред из чучња. Колут назад из чучња. Вага, стој на рукама и мост уз помоћ. Наскок коленима на козлић.											
	УТВРЂИВАЊЕ										СРЕДЊИ	Премет странце уз помоћ. Разношка на козлићу уз помоћ. Колут напред са фазом лета.	-вежбање -анализирање	-дискусија анализирање -објашњавање -показивање -поређење	-Демонстрација -вербализација
	ПРОВЕРА										НАПРЕДНИ	Колут напред преко препреке. Разношка на козлићу. Згрчка уз помоћ.			
	УКУПНО										ОСНОВНИ				
3	18	5	26	12	ОСНОВНИ										
ТЕСТИРАЊЕ СПОРТОВИ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА		-развој моторичких способности и правилан раст и развој	ОСНОВНИ												
			СРЕДЊИ								-вежбање -анализирање	-дискусија анализирање -објашњавање -показивање -поређење	-Демонстрација -вербализација		
			НАПРЕДНИ												

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа; да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама; да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци образовно- васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могићности кроз различите садржаје и облике рада и развијању ученикових способности за:

- ❖ коришћење свих ликовних елемената,
- ❖ ликовни стваралачки рад,
- ❖ коришћење различитих материјала и медијума,
- ❖ усвајање естетских критеријума за креативно мишљење,
- ❖ доживљавање ликовних уметничких дела у оквиру културне баштине, за препознавање савремених кретања у уметности свог и других народа,
- ❖ визуелну перцепцију и аперцепцију,
- ❖ критичко мишљење,
- ❖ оплемењивање животног и радног простора,
- ❖ активно стваралачко деловање у културном и уметничком животу средине,
- ❖ активно естетско унапређење своје околине и очување природе, баштине завичаја и домовине,
- ❖ неговање укупних људских достигнућа,
- ❖ будућа занимања, професионалну оријентацију,
- ❖ еманципацију личности ученика и културу рада.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ Ученици треба да:

Оперативни задаци:

- ❖ развијају ликовно- естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима;
- ❖ покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло- тамно, облик- боја, простор, композиција;
- ❖ посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности;
- ❖ развијају љубав према ликовном наслеђу;
- ❖ оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно- ликовних искустава у природно- друштвена научна подручја и тако развијају интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;
- ❖ развијају способност за креативно и апстрактно мишљење;
- ❖ развијају способност сарадње и самопоуздања у тимском раду;
- ❖ развијају индивидуално истраживање односа ликовних елемената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
					НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
СПЛОДНО РИТМИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ БОЈЕНИМ МРЉАМА, ЛИЈАМА, СВЕТЛИНАМА, ОБЛИЦИМА, И ВОЛУМЕНИМА	ОБРАДА	2		<p>-Стварање разноврсних могућности да кроз различите облике и садржаје рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура, буду у пуној мери реализовани.</p> <p>-Развијање способности ученика за опажање квалитета, свих ликовних елемената.</p> <p>-проширивање искуства у ликовном изражавању и развоју ликовно- естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре и звука и фотографију;</p>	ОСНОВНИ	-уочава ритам бојених мрља,линија,светлина;разликује у свом раду основне медије и материјале;описује своје радове и радове других.	<p>- перцепција кроз разговор и дискусију (посматрање, уочавање и описивање);</p> <p>- аперцепција- примена, експеримент и истраживање кроз комбинацију различитих ликовних техника;</p> <p>- инерактивни рад (у пару, групи) са поделом задатака;</p> <p>- естетска анализа и самовредновање;</p>	<p>- излагање, дијалог, дискусија;</p> <p>- објашњавање појма ритма (правилног и слободног);</p> <p>- примери и демонстрације лик. проблема ритма кроз различите медије- цртачке, сликарске, вајарске;</p> <p>- корелација са свакодневним животом и другим наставним предметима;</p> <p>- коректуре и естетска анализа заједно са ученицима</p>	<p>- монолошка</p> <p>-дијалoшка</p> <p>-демонстративна</p> <p>-Метода практичних радова</p>	
	ПРАКТИЧНА ВЕЖБА	1			СРЕДЊИ	-уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији;користи се богатством линија у гарђењу композиције;				
	ЕСТЕТСКА АНАЛИЗА				3	НАПРЕДНИ				-самостално граде маштовита и оригинална дела;одабира адекватне медије и материјале како би на најбољи начин реализовао своју идеју.
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ		2		<p>-Стварање услова да ученици на часовима, у процесу реализације садржаја, користе разноврсне технике и средства, и да упознају њихова визуелна и ликовна својства.</p> <p>-Развијање способности ученика за визуелно памћење, и повезивање опажених информација као основе за увођење за визуелно мишљење.</p>	ОСНОВНИ	-описује своје радове и радове других(исказује утисак);описује разлике које уочава на уметничким делима из различитих земаља култура и периода;зна неколико примера визуелне уметности у свакодневном животу.	<p>- перцепција кроз разговор и дискусију (посматрање, уочавање и описивање);</p> <p>- припрема за следећи час;</p> <p>- аперцепција- практична примена стеченог знања на конкретном задатку;</p> <p>- самостални рад са наглашеном индивидуалношћу;</p> <p>- естетска анализа и самовредновање;</p>	<p>- излагање, дискусија, дијалог кроз објашњавање појма визуелних комуникација и споразумевања- кодирање и декодирање визуелног знака;</p> <p>- илустративно- демонстративни примери из свакодневног живота;</p> <p>- креирање вежбе и њена примена кроз адекватну ликовну технику;</p> <p>- коректура и естетска анализа;</p>		
		1			СРЕДЊИ	-образлаже свој рад и радове других(наводи садржај, карактеристике технике, тему;уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији.				
					3	НАПРЕДНИ			-познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија,техника материјалавизуелне уметности,изводи радове са одређеном намером,користећи основне визуелне елементе.	

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
						НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
ТЕКСТУРА	4	1	1	6	<p>Стварање разноврсних могућности да кроз различите облике и садржаје рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура, буду у пуној мери реализовани.</p> <p>- Развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави а примењују у раду и животу</p> <p>-Стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве.</p>	ОСНОВНИ	-прпознаје текстуралне вредности површина и облика;разликује у свом раду основне медије и материјале	<ul style="list-style-type: none"> - перцепција и аперцепција кроз разговор стечена знања деца примењују у практичном раду на конкретном задатку, у различитим техникама и материјалима; - самосталан рад са наглашеном индивидуалношћу, као и рад у пару или групи; - естетска анализа и самовредновање; 	<ul style="list-style-type: none"> -монолог, дијалог, дискусија кроз објашњавање појма тактилне и визуелне перцепције текстуре; - илустративни примери из свакодневног живота, различитих уметничких дела и техника, различитих врста материјала и њихових примена у улози текстуре као ликовног проблема; - демонстрација рада у различитим материјалима и техникама- цртачке, сликарске, вајарске; - креирање задатака; - коректура, естетска анализа и оцењивање; 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка - дијаложка - демонстративна - Метода практичних радова 	
						СРЕДЊИ	-користи се богатством линија у грађењу композиције;поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре и користи различите материјале за изражавање спонтаног ритма;				
						НАПРЕДНИ	-поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре;самостално граде маштовита и оригинална решења;користи тачне термине(текстура,облик,ритам,валер)када образлаже свој рад и радове других;израђује радове који потстичу стваралачко мишљење и понашање код других ученика.				
						ОСНОВНИ	-изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове;опажа тонске разлике светло-тамно;описује своје радове и радове других;				
СВЕТЛИНА	5	2	1	8	<p>Развијање способности ученика за опажање квалитета , свих ликовних елемената. проширују искуства у ликовн м изражавању и развију ликовно- естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре и звука и фотографију;</p>	ОСНОВНИ	-развија своју машту и креативност не ослањајући се само на репродуковање;користи се богатством линија у грађењу композиције;	<ul style="list-style-type: none"> - перцепција- кроз дијалоге и дискусије уочавање проблема светлости и њеног дејства у ликовном смислу, - аперцепција- практична примена усвојеног знања на конкретним задацима у различитим ликовним техникама кроз експерименте и истраживање светлости као ликовног проблема; - инерактивни- рад у пару, групи и индивидуални рад; - естетска анализа и самовредновање кроз рад у групама; 	<ul style="list-style-type: none"> - илустративно, за сваку тематску јединицу, објаснити проблем светлости и њених различитих својстава; - дијаложка корелација са другим предметима (биологија,физика...); - увођење у проблем валера (тонских разлика) и његове примене у дочаравању простора и треће димензије; - објашњавање и демонстрација примене валера као ликовног проблема у различитим ликовним медијима- цртачки, сликарски, вајарски; - креирање вежби и задатака, рад по природи; - коректура, естетска анализа; 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка - дијаложка - демонстративна - Метода практичних радова 	
						СРЕДЊИ	-користи и познаје различите линије и градације светлости;поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре;одговарајућим материјалима приказује градацију светлости у односу на одређеност извора				
						НАПРЕДНИ					

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ			НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
						НИВО	ЗАХТЕВИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	
БОЈА	ОБРАДА	ТР. ВЕЖБА	ЕСТЕТ. АНАЛИЗА	УКУПНО	Стварање разноврсних могућности да кроз различите облике и садржаје рада током наставе ликовне културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе предмета ликовна култура, буду у пуној мери реализовани.	ОСНОВНИ	- разликује и користи основне и изведене боје; описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура, периода; описује своје радове и радове других	- кроз питања, разговоре, дискусије усвајање и систематизација стеченог градива; - припреме за следећи час; - вежбање сликарских техника и практична примена конкретних ликовних проблема на раду по природи; - самостални рад са наглашеном индивидуалношћу; - естетска анализа и просуђивање;	- објашњавање и разговор о појму боје, разлагању светлости- корелација са физиком; - теоретске и илустративне методе теорије боја- подела боја; - демонстрација и илустрација различитих сликарских техника и поступака у сликарству; - креирање вежби и задатака- рад по природи; - коректура, естетско процењивање; - посета културним институцијама (музеји, галерије...)	- монолошка - дијаложка - демонстративна - Метода практичних радова	
	8	3	1	12		СРЕДЊИ	- одабира адекватан садржај да би представио неку идеју, концепт: познаје и користи, комплементарне, топле и хладне боје; развија своју машту и креативност не ослањајући се само на репродуковање;				
	НАПРЕДНИ	- самостално граде маштовите и оригиналне радове; успешно стварају дела на основу имагинације, на темељу познатих догађаја или прича; слика слојевито, користећи различите бојене квалитете.									
СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ДЕЛИМА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ (СНОВИ, БАЈКЕ И МИТОВИ)	2	1	3	Ученици треба да се оспособе да повезују ликовни рад с литерарним сценским изразом, звуком и покретом - упознају вредности споменика културе и своју културну баштину.	ОСНОВНИ	- уочава ритам бојених мрља, линија, светлина; разликује у свом раду основне медије и материјале; описује своје радове и радове других; изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове.	- разговор са наставником; - усвајање и систематизација изложеног градива и његова практична примена; - самостални рад са наглашеном индивидуалношћу; - естетска анализа;	- разговором, дијалогом, дискусијом објаснити појам уобразиље, нестварног кроз ликовне, књижевне, музичке и историјске појаве; - објаснити ликовне форме у којима се овај облик може појавити- илустрације, слике, филмови.... - естетска анализа илустрације и корелација са књижевношћу; - индивидуални рад са ученицима и њихово подстицање; - коректура и естетска анализа;	- монолошка - дијаложка - демонстративна - Метода практичних радова		
	СРЕДЊИ	- има развијену имагинацију на основу познатих догађаја и прича; одабира адекватан садржај да би стварао и декодирао визуелне шифре.									
	НАПРЕДНИ	- користе савремене облике комуникације; вешто транспортује свет природе у свет симбола; транспортује објекте које смешта у нови неуобичајен простор.									

I I ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православно веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) оухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ ПРАВОСЛАВНОГ КАТИХИЗИСА (ВЕРОНАУКЕ) јесу да код ученика:

- ❖ развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- ❖ развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- ❖ развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- ❖ изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- ❖ изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ		УКУПНО	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
УВОД	1		1	Критички размишља и доноси закључке	уознавање са садржајем и начином рада	
ТАЈНА ХРИСТОВО ЈЕДИНСТВО БОГА И ЧОВЕКА (ЛИТУРГИЈА КАО ТАЈНА ХРИСТОВА)	3	3	6	-Да ученици уоче да је слобода кључни елемент у разумевању Тајне Христове	Отворено и радознано поставља питања.	опис Христовог живота забележеног у Јеванђељима из Литургијске перспективе
РОЖДЕЊЕ ХРИСТОВО ОД ДУХА СВЕТОГ И МАРИЈЕ ДЈЕВЕ (УЛОГА СЛОБОДЕ МАРИЈЕ ДЈЕВЕ У РОЂЕЊУ СПАСИТЕЉА: ДЕВИЧАНСТВО БОГОРОДИЦЕ)	2	1	3	-да ученици уоче да је зачеће Господа Исуса Христа од Духа Светог и Марије Дјеве акт слободе, како Бога, тако и човека	Схвата повезаност својстава створене природе и Божије благодати	читање сведочанстава забележених у Новом Завету и светоотачка тумачења
ХРИСТОС ЈЕ СИН БОЖИЈИ КОЈИ ЈЕ ПОСТАО ЧОВЕК, НОВИ АДАМА, ДА БИ СЈЕДИНИО СТВОРЕНУ ПРИРОДУ С БОГОМ (ОДЛУКЕ 1. И 4. ВАСЕЉЕНСКОГ САБОРА; СИМВОЛ ВЕРЕ)	5	5	10	да се изгради свест да је Син Божији постао нови Адам преко кога се остварује јединство створене природе и Бога	Ученици треба да уоче да у хришћанству нема сукоба и искључивости између једног и многих	-опис Христовог живота забележеног у Јеванђељима и одлукама 1. и 4. Васељенског сабора протумаченог кроз Литургију -указивање на сличности и разлике између Христа и Адама кроз Стари Завет и описе стварања и живота првог човека

-монолошка
-дијалoшка
-демонстративна
-Метода писаних радова

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА			ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО		АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УЛОГА БОГА У СПАСЕЊУ СВЕТА (СВЕТ НЕ МОЖЕ ДА ПОСТОЈИ БЕЗ ЗАЈЕДНИЦЕ С БОГОМ, АЛИ БОГ НЕ ВРШИ НАСИЉЕ НАД ЧОВЕКОМ)	2	2	4	-да ученици запазе да слобода кључни елемент у остваривању јединстава Бога и тварне природе у коме створена природа превазилази смрт	Критички размишља и доноси закључке	читање сведочанстава из Новог Завета и светоотачких тумачења	
УЛОГА ЧОВЕКА У СПАСЕЊУ СВЕТА (СЛОБОДА ЧОВЕКОВА ЈЕ ПРЕСУДНА ЗА СПАСЕЊЕ СВЕТА; ОСВРТ НА ТРВОГ АДАМА И ЊЕГОВУ УЛОГУ У СПАСЕЊУ СВЕТА; ОДНОС ЧОВЕКА ПРЕМА ПРИРОДИ)	2	1	3	-да ученици науче да се слобода поистовећује са личношћу, односно да се личност поистовећује с љубављу према другој личности	Критички размишља и доноси закључке	читање делова Новог Завета и светоотачких тумачења	
ХРИСТОВО СТРАДАЊЕ И ВАСКРСЕЊЕ	3	2	5	-да ученици уоче да се слобода човека у односу на Бога изражава као вера у Бога Оца и његово обећање, односно као љубав према Богу Оцу која кроз Литургију чини присутним у историји оно што нам је Бог обећао да ће се десити на крају, а то је Царство Божије	Критички размишља и доноси закључке	читање делова Новог Завета и светоотачких тумачења	
ХРИСТОВ ЖИВОТ У ПРАВОСЛАВНОЈ ИКОНОГРАФИЈИ	2	2	4	Да ученици запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности	Отворено и радознано поставља питања.	приказ и објашњење икона Господњих празника	

-монолошка
-дијалoшка
-демонстративна
-Метода писаних радова

РУСКИ ЈЕЗИК

Циљ: Циљ наставе страног језика у основном образовању заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика.

Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавања на отвореност и комуникацију, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Током основног образовања, ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика.

ЦИЉ НАСТАВЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА ЈЕ:

- ❖ учење разуме и реагује на краћи усмени текст у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
- ❖ ученик чита са разумевањем кратке писане и илустроване текстове у вези са предвиђеним наставним програмом;
- ❖ ученик самостално усмено изражава садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом;
- ❖ ученик у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода;
- ❖ ученик остварује комуникацију и са саговорником размењује информације у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући социокултурне норме интеракције;
- ❖ ученик познаје принципе граматичке и социolingвистичке компетенције уочавајући значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Ученици треба да разумеју и користе:

1. Обележја сугласничког и самогласничког система руског језика: изговор гласова који се бележе словима *ж, ш, ч, щ, л*; писање самогласничких слова после сугласника *к, г, х, ж, ш, ч, щ*; изговор и бележење парних тврдых и меких, звучних и беззвучних сугласника; изговор гласова у групама *чт, чн; сч, зч; сш, зш; тся, тья; стн, здн, вств*. Начини бележења гласа *ј*. Типови узвичних интонационих конструкција. - (Сва наведена обележја требало би усвојити рецептивно и продуктивно).
2. Слагање субјекта (именица, заменица) и сложеног глаголског предиката: *Олег начинает рисовать. Я умею играть на гитаре. Аня, иди спать!* (рецептивно и продуктивно)
3. Слагање субјекта и предикатива у адвербијаној реченици: *Сестре скучно. За окном светло.* (рецептивно)
4. Основни појмови о значењу и употреби глаголског вида: *Мальчик всю ночь читал книгу, и наконец ее прочитал.* (рецептивно) Употреба облика простог и сложеног будућег времена и њихова повезаност са
5. глаголским видом: *Я напишу тебе. Что ты сегодня будешь делать?* (рецептивно)
6. Употреба садашњег и прошлог времена глагола *жить, вставать, сидеть, пить, класть, ставить* у функцији предиката: *Я сижу за столом. Ты сидишь на скамейке. Он сидел дома...* (рецептивно и продуктивно)
7. Слагање броја и именице: *один дом, два (три, четьре) дома, пять домов; одна парта, две (три, четьре) парты, пять парт; один год, два (три, четьре) года, пять лет* (рецептивно и продуктивно).

8. Исказивање посесивности: *мой (твой, наш, ваш) дом, моя (твоя, наша, ваша) мама* (рецептивно и продуктивно); *тетрадь Ани, мамина блузка* (рецептивно и продуктивно); *его (ее, их) дом* (рецептивно).
9. Исказивање временских односа: *Который час? Ровно час; пять минут второго; половина второго; без пяти два.* (рецептивно и продуктивно) *Какое сегодня число? Первое февраля.*(рецептивно и продуктивно)
10. Исказивање допадања и недопадања: *я люблю... я не люблю...; мне нравится... мне не нравится...* (рецептивно и продуктивно)
11. Исказивање просторних односа: *до стола, со стола, по столу, на стол, о стол, на столе; над столом, под столом, за столом; от дома, у дома, вокруг дома, за домом.* (рецептивно и продуктивно).
12. Конструкције са основним глаголима кретања: *Я иду домой. Вова каждый день ходит в школу. Мы едем на машине за город. Мы часто ездим на море.* (рецептивно и продуктивно)

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
				АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЗДРАВСТВУЙ НИКОЛА ЗДРАВСТВУЙ ОСЕНЬ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО	<ul style="list-style-type: none"> - слушање: разумевање говора, интонација - писање: разумевање писаног текста, усмено изражавање, писано изражавање - интеракција: комуникативни говор - медијација: функционална примена језичких структура - израда пројеката 	<ul style="list-style-type: none"> - презентује садржаје - усмерава активности ученика - мотивише ученике - упућује на коришћење различитих извора знања 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка - дијалошка - демонстративна - илустративна - Метода рада на тексту
	4	5	9			
ЧЕМУ УЧАТ В ШКОЛЕ	4	4	8			
			<ul style="list-style-type: none"> - спортска такмичења-навијање - именице (род) - називи падежа 			
ПОЗДРАВЛЯЕМ И ЖЕЛАЕМ!	4	4	8			
			<ul style="list-style-type: none"> - позиви на свечаност - вид глагола - прошло време - личне заменице 			
ПРИШЛА ПОРА ЗИМЬІ	4	4	8			
			<ul style="list-style-type: none"> - предпразнична куповина (обраћање у продавници) - садашње време 			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
				АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЗАВЯТЫЕ ТЕАТРАЛЫ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО	<ul style="list-style-type: none"> - слушање: разумевање говора, интонација - писање: разумевање писаног текста, усмено изражавање, писано изражавање - интеракција: комуникативни говор - медијација: функционална примена језичких структура - израда пројеката 	<ul style="list-style-type: none"> - презентује садржаје - усмерава активности ученика - мотивише ученике - упућује на коришћење различитих извора знања 	<ul style="list-style-type: none"> - монолошка - дијалогска - демонстративна - илустративна - Метода рада на тексту
	4	4	8			
КОНЕЦ ЗИМЕ ПРИХОДИТЕ НА БЛИНЫ!	4	4	8			
ПОБЫВАЙ В САНКТ ПЕТЕРБУРГЕ НАСМОТРИСЬ НА КРАСОТУ	4	4	8			
ДАЙ ЛАПТУ ДРУГ	4	5	9			
ОСТАЛО			6			

ИЗАБРАНИ СПОРТ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ физичког васпитања-изабрани спорт је да разноврсним и систематским спортским обучавањем и вежбањем допринесе остваривању циља физичког васпитања као интегралног дела васпитно-образовног система у целини, а да се при том задовоље индивидуалне потребе ученика, његова радозналост и жеља за достигнућима у изабраном спорту.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА				САДРЖАЈ ПРОГРАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
						АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
КОШАРКА	ОБРАДА	ВЕЖБАЊЕ	ПРОВЕРА	УКУПНО	<p>Техника Основни ставови у нападу без лопте и у поседу лопте; полазак (старт) мењање правца (вијугаво и доскоком косоу страну) и ритма кретања игре "хватулице"; двотактно иједнотактно заустављање без лопте и после вођења лопте у трку. Промена правца кретања за 90о и 180о заустављањем. Основни ставови у одбрани и кретање у тим ставовима. Пивотирање: скокови једноножним и суножним одскоком; доскоци. Шут једном руком са висине изнад главе: из места искорак и поскоком; шут "ударцем" лопте у таблу; кошаркашки двокорак, повезивање вођења двокорака и шута; скок-шут после дриблинга; шут са удаљености 4-5м; шут једном руком одоздо из трка и двокорака; слободно бацање. Вођење лопте у месту и трку по правој и кружној линији променом ритма и темпа кретања, у свим правцима; мењање правца кретања. Хватање и додавање лопте обема рукама у висини груди главе у месту и кретању; финта додавање овим начином; додавање обема рукама; ударцем лопте о тло одоздо странце; ударцем лопте о тло, хватање лопте у скоку; уручивање лопте; одбијање лопте обема рукама у висини главе, груди и изнад главе. Треношење лопте додавањем у трку, применом Кошаркашког двокорака; повезивање хватања и вођења лопте у трку.</p> <p>Тактика Откривање (ослобађање) од противника променом правца, као и ритма, темпа кретања; утрчавање у празан простор применом "дуплог паса" у виду "лука" контранапад.</p> <p>Блокаде у месту и кретању. Основе "држања човека" 2: постављање одбрамбеног играча; држање нападача без лопте; држање нападача који поседује лопту, у разним ситуацијама (при дриблингу, хватању и додавању лопте у шуту). Освајање лопте "пресецањем додавања" одузимањем лопте из руку противника Систем одбране "човек на човека" зонске одбране, комбиноване одбране. Игра 1:1, 2:2, 3:3 на један кош. Повремено применити и игру 4:4, 5:5 на два коша. Правила: Доследно досуђивати личне и техничке грешке кораке, двоструко поигравање и 3 секунде; примена свих правила. Учествовање на такмичењима</p>	<ul style="list-style-type: none"> -вежбање -анализирање -поређење -трчање -скакање -пешачење 	<ul style="list-style-type: none"> -анализирање -поређење -показивање -објашњавање 	<ul style="list-style-type: none"> демонстрација -дијалог -физичко вежбање -турнир -излет
	13	19	4	36				

III ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ изучавања предмета је проширивање знања из области опште културе и оспособљавање ученика да кроз упознавање са начином живота људи у прошлости боље разумеју свет и време у коме живе и развију свест о континуитету и укоренености.

Задачи предмета су да ученици кроз наставу усмерену ка упознавању са различитим елементима свакодневног живота, као што су односи у породици, исхрана, забава, образовање, дечја игра уоче њихову условљеност историјским процесима и догађајима. Посебан нагласак ставља се на упознавање свакодневног живота у прошлости Србије, Југоисточне Европе, Средоземља и европе у целини с намером да се уоче њихови заједнички именитељи и упознају различитости које постоје у датом историјском контексту. Подстицањем радозналости, креативности и истраживачког духа ученике треба оспособити да формирају јаснију слику о прошлим временима, да овладају елементарним процедурама прикупљања историјске грађе, као и да развију критички однос према њој.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- ❖ разумевање појма свакодневни живот;
- ❖ разумевање појма прошлост;
- ❖ разумевање значаја проучавања свакодневног живота у прошлости;
- ❖ усвајање и продубљивање знања о разликама између свакодневног живота данас и у прошлости;
- ❖ идентификовање актуелних дечјих игара (врсте и њихова функција);
- ❖ упознавање са дечјим играма у прошлости (врсте и њихова функција);
- ❖ идентификовање сличности и разлика између игара некада и сада;
- ❖ разумевање значаја игре у развоју појединца и друштва;
- ❖ упознавање са свакодневним животом људи у праисторији;
- ❖ Упознавање са свакодневним животом народа Старог истока;
- ❖ Упознавање са свакодневним животом старих Грка;
- ❖ Упознавање са свакодневним животом старих Римљана;
- ❖ Подстицање ученика на самосталан истраживачки рад;
- ❖ Развијање способности повезивања знања из различитих области;
- ❖ Подстицање креативности.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА		ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ		УКУПНО	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УВОД			1	-Разумевање појма прошлости -уознавање начина проучавања прошлости -примењивање временских одредница	-Активно слушање -Учешће у разговору -Гледања илустрација	Објашњава, сугерише, мотивише, подстиче	
ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ			5	-Разумевање временског оквира Средњег века -Схватање промена начина живота људи током развоја -Улога човековог ума у развоју цивилизације	-Активно слушање -Истраживање -Илустровање -Упоредивање -Закључивање	Објашњава, наводи, сугерише, анализира, усмерава, подстиче	-монолошка -дијалозна -демонстративна -Метода писаних радова -истаживачка -текстуална
СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ			8	-Разумевање прапостојбине Словена -Сазнања о њиховом начину живота и односи са другим народима -Разумевање историјских извора	-Активно слушање -Истраживање -Читање историјских извора -Илустровање -Анализа документарног филма -Закључивање	Објашњава, наводи, сугерише, анализира, поставља проблем, упућује на изворе	
ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ			8	-сазнања о животи сваке друштвене класе средњем веку на подручјима где живе срби, њихови суседи и остали европски народи	-Активно слушање -Истраживање -Анализа филма -Анализа текста -Закључивање -Упоредивање	Објашњава, поставља проблем, подстиче, упућује на изворе, сугерише, анализира	
СРТСКИ НАРОД И ЊИХОВИ СУСЕДИ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ			8	-сазнања о животи сваке друштвене класе средњем веку на подручјима где живе срби, њихови суседи и остали европски народи	-Активно слушање -Истраживање -Читање и анализа историјских извора -Закључивање	Објашњава, наводи, сугерише, анализира, мотивише, проверава, упућује на изворе, поставља проблем	
СРТСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСКИХ ОСВАЈАЊА			6	-сазнања о животи сваке друштвене класе средњем веку на подручјима где живе срби, њихови суседи и остали европски народи, Као и промена начина живота у време турских освајањаживота	-Активно слушање -Истраживање -Читање и анализа историјских извора -Закључивање	Објашњава, наводи, сугерише, анализира, мотивише, проверава, упућује на изворе, поставља проблем	

IV ОБЛИК ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА:

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената; група ученика са артикулационим проблемима, итд.). На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчјим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулисању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена).

Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе такве ученике не треба испуштати из вида, односно - диференцирањем редовне наставе - омогућити ученицима да градиво савладају на редовним часовима.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ТВОРБА РЕЧИ	1	-ученик препознаје врсте речи -зна основне категорије промењивих речи	-цитира -дефинише -комуницира	-Сарађује са учеником -Томаже -усмерава -подстиче -закључује	-дијалогска -монологска -текст метода
СЛАГАЊЕ РЕЧИ	1	-зна основне категорије непромењивих речи -препознаје синтаксичке јединице -правилно употребљава падеже у реченици	-идентификује -бележи -кратко описује -препознаје -разликује -илуструје	-прати и евидентира рад и напредовање ученика Укључује га у школске активности	
ВРСТЕ РЕЧИ	2	-препознаје синтаксичке јединице -примењује књижевнојезичку норму у вези са облицима речи -разликује просте речи од твореница -препознаје корен речи	-анализира -упоређује -доводи у везу -исправља -преписује -процењује -мери	-поставља реалне циљеве -награђује ученика за постигнуте резултате	
РЕЧЕНИЦЕ	2	-гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела -одређује реченичне и синтагматске чланове типичним школским примером			
СЛУЖБА РЕЧИ	3				

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
FOLDER 1	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалогска метода, монологска метода, разговор
FOLDER 2	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалогска метода, монологска метода, разговор
FOLDER 3	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалогска метода, монологска метода, разговор
FOLDER 4	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијалогска метода, монологска метода, разговор
FOLDER 5	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања	дијалогска метода, монологска метода, разговор

МАТЕМАТИКА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	1	-основне рачунске операције са целим бројевима и њихова својства -сабирање и одузимање, једначине и неједначине	<ul style="list-style-type: none"> -уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације и изражава их -закључује -проверава 	<ul style="list-style-type: none"> -презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање 	<ul style="list-style-type: none"> -монолошка -дијалогска -демонстративна -илустративна -метода писаних радова
ТРОУГАО	1	-елементи, врсте троуглова, конструкција			
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	1	-множење, дељење, једначине и неједначине			
ТРОУГАО	2	-подударност и значајне тачке			
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	1	-сабирање, одузимање, једначине и неједначине			
ЧЕТВОРОУГАО	1	-врсте и конструкције			
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	1	-множење, дељење, једначине и неједначине			
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	1	-појам јединичне површи -уочавање да подударне фигуре имају једнаке површине -уочавање зависности површине од одређених елемената -правилно тумачење формуле -израчунавање површине			

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ Ученик треба да:	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
1. УВОД	/	/	/	/	/
2. КРЕТАЊЕ	3	<ul style="list-style-type: none"> - разликује кретање према облику путање - зна да је брзина стална код равномерног, а да се мења код неравномерног кретања - зна ознаке и јединице пута, времена и брзине (m, km, s, h, m/s, km/h) - претвара јединице пута и времена - зна да је брзина бројно једнака пређеном путу у јединици времена - користи формулу $v=s/t$ и може да израчуна једну величину када су дате друге две - уме да прочита брзину или пут са графика $v=f(t)$ односно $s=f(t)$ 	<ul style="list-style-type: none"> - излаже и детаљно објашњава градиво - одговара на питања - наводи примере - поставља питања и подпитања, сугерише, наводи на размишљање - објашњава решавање рачунских и графичких задатака и помаже ученицима при њиховом решавању 	<ul style="list-style-type: none"> - постављају питања - одговарају на питања - наводе примере - решавају задатке 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - илустративна - решавање рачунских и графичких задатака
3. СИЛА	2	<ul style="list-style-type: none"> - разуме силу као меру узајамног деловања тела - зна да је гравитацион сила привлачна, сразмерна маси и обрнуто сразмерна растојању, зна да је сила теже гравитациона сила - зна да наелектрисање може бити позитивно и негативно и да наелектрисана тела делују електричним силама, зна када су електричне силе привлачне/одбојне и да су обрнуто сразмерне растојању - зна да магнет има два пола и када су магнетне силе привлачне/одбојне - зна да гравитационе, електричне и магнетне силе делују и кад се тела не додирују - зна да се у сабијеној/истегнутој опрузи јавља еластична сила - зна да се сила трења противи кретању и да зависи од тежине тела и храпавости подлоге <ul style="list-style-type: none"> - зна ознаку и јединицу силе - користи префиксе кило и мили 	<ul style="list-style-type: none"> - излаже и детаљно објашњава градиво - одговара на питања - наводи примере - поставља питања и подпитања, сугерише, наводи на размишљање - изводи огледе 	<ul style="list-style-type: none"> - постављају питања - одговарају на питања - наводе примере 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - демонстрација - илустративна

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ Ученик треба да:	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
4. МЕРЕЊЕ	3	<ul style="list-style-type: none"> - користи јединице дужине, површине, запремине и времена и уме да их претвара, користи префиксе мили, центи, деци и кило - зна да мери дужину, време и запремину (користи лењир, штоперицу и мензуру) 	<ul style="list-style-type: none"> - излаже и детаљно објашњава градиво - одговара на питања - поставља питања и подпитања, сугерише, наводи на размишљање - објашњава и практично показује како се мерила користе - објашњава решавање рачунских задатака и помаже ученицима при њиховом решавању 	<ul style="list-style-type: none"> - постављају питања - одговарају на питања - врше мерења - решавају задатке 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - илустративна - демонстрација - решавање рачунских задатака
5. МАСА И ГУСТИНА	2	<ul style="list-style-type: none"> - зна ознаку и јединице масе и врши њихово претварање - уме да мери масу вагом - уме да мери запремину мензуром - познаје појам густине и зна да се супстанције разликују по густини, зна да је густина воде $1\text{g}/\text{cm}^3 = 1000\text{kg}/\text{m}^3$ - користи формулу $\rho = m/V$ - зна јединице густине 	<ul style="list-style-type: none"> - излаже и детаљно објашњава градиво - одговара на питања - поставља питања и подпитања, сугерише, наводи на размишљање - објашњава решавање рачунских задатака и помаже ученицима при њиховом решавању - објашњава и практично показује како се мерила користе 	<ul style="list-style-type: none"> - постављају питања - одговарају на питања - наводе примере - решавају рачунске задатке 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - илустративна - решавање рачунских задатака - демонстрација
6. ПРИТИСАК	2	<ul style="list-style-type: none"> - зна да је притисак тела бројно једнак сили по јединици површине, користи формулу $p=F/S$ - зна ознаку и јединицу притиска - зна да хидростатички притисак зависи од дубине и да се подједнако преноси у свим правцима - познаје појам атмосферског притиска и зна да он зависи од надморске висине 	<ul style="list-style-type: none"> - излаже и детаљно објашњава градиво - одговара на питања - наводи примере - поставља питања и подпитања, сугерише, наводи на размишљање 	<ul style="list-style-type: none"> - постављају питања - одговарају на питања - наводе примере - решавају рачунске задатке 	<ul style="list-style-type: none"> - дијалогска - илустративна - решавање рачунских задатака

БИОЛОГИЈА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	2	 <p>Боље разумевање градива</p>	Разговарају, цртају, анализирају	<p>-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика</p>	Дијалoшка, демонстрациоона
ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	2	 <p>Боље разумевање градива</p>	Питају, читају, разговарају		Дијалoшка, текстуална
ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	2	 <p>Боље разумевање градива</p>	Питају, демонстрирају, илуструју		Дијалoшка, илустрациона, демонстративна

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УВОД У АРХИТЕКТУРУ И ГРАЂЕВИНАРСТВО	2	-упознати ученике са историјом архитектуре, стиливима градње, врсте грађевинских објеката, конструкторски елементи, системи градње у грађевинарству	-Слушају, -питају, -разговарају -доносе закључке	-објашњава -поставља питања -подстиче -усмерава	дијалогска демонстративна
ТЕХНИЧКО ЦРТАЊЕ У ГРАЂЕВИНАРСТВУ	2	-усвојити специфичности техничког цртежа у грађевинарству, врсте цртежа, размере, котне стрелице и косе црте, котни бројеви, висинске коте, симболи.	-Слушају, -цртају, -разговарају -доносе закључке		-дијалогска -практичан рад
ИНФОРМАТИЧКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	2	-остварити континуитет примене рачунара у настави тио, употреба једноставних софтвере за цртање и пројектовање без програмирања -упознати примену рачунара и рад са цд-ромом, флеш меморијом и штампачем.	-Слушају, -рад на рачунару -питају, -разговарају		-дијалогска -демонстративна
ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛИ	1	-проширивање знања о материјалима који се користе у грађевинарству	-усвајају -постављају питања -записују битно		-дијалогска демонстративна илустративна
КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ-МОДУЛИ	1	- оспособити ученике да израде свој пројекат по коме изводе моделовање : израда техн.документације, избор материјала, обрада делова, састављање делова, облагање површина и површинска заштита.	-усвајају -примењују		демонстрација разговор
ЕНЕРГЕТИКА	1	- указати на значај врсте изабраног материјала који се користе у грађевинарству.	-Слушају, -питају, -разговарају -доносе закључке		

ДОДАТНА НАСТАВА

Додатни рад организује се за ученике изнадпросечних способности и посебних интересовања за наставу одређеног предмета ,односно за продубљивање и проширивање знања из свих или појединих програмско-тематских садржаја редовне наставе.

Додатни рад непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и самостално коришћење различитих извора знања.

У сарадњи са учеником наставник утврђује конкретан програм додатног рада. Наставник за сваку тему проналази и примењује најпогодније методе рада, пре свега оне које у највећој мери активирају све потенцијале ученика, а нарочито оне које омогућавају развој креативности ученика.Током додатног рада наставник се поставља као сарадник који помаже рад појединца или групе:упућује и усмерава, помаже да се дође до закључака и генерализација.

Ученици се самостално опердељују за додатну наставу (могу бити мотивисани, али никако присиљени на то). Рад ученика се прати и вреднује (похвале, награде). Додатна настава служи и као припрема за учешће ученика на такмичењима.

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ-РАД НА ОДАБРАНОМ КЊИЖЕВНОМ ТЕКСТУ	1	-Познаје подврсте речи;користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичним категоријама -Познаје гласовне промене (уме да их препозна,објасни и именује)	-зна преходно научени садржај -уме да означи садржај	-Сарађује са учеником -Помаже -усмерава	
ГЛАГОЛСКА ВРЕМЕНА-ВРЕМЕНСКА СХЕМА	2	-Изваја из текста аргументује у прилог некој тези или аргументује против ње -Изводи закључке засноване на некој тврдњи	-користи научено у различитим ситуацијама	-подстиче -закључује	-дијалогска -монологска
УПОТРЕБА ТУЋИЦА (ЗА И ПРОТИВ)	2	-Проналази,изваја и упоређује информације из два дужа текста,сложеније структуре или више њих(према датим критеријумима)	-разуме структуру садржаја	-прати и евидентира рад и напредовање ученика -прати ученика на такмичењу	-текст метода -драмска метода -истраживачка
ХРОНОЛОШКО И РЕТРОСПЕКТИВНО ПРИПОВЕДАЊЕ	2	-Тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело -изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже -повезује књижевноуметничке текстове са другим текстовима који се обрађују у настави	-формулише и гради нове структуре од постојећих знања и вештина -уме да се критички односи према својој раду и раду других ученика.	Укључује га у школске активности -поставља реалне циљеве -награђује ученика за постигнуте резултате	

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
FOLDER 1 - "HOMES"	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијаложка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор
FOLDER 3 - "HOLIDAYS"	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијаложка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор
FOLDER 4 - "CHORES AND OBLIGATIONS"	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијаложка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор
FOLDER 5 - "FREE TIME ACTIVITIES"	1	напредније писање, даље усавршава читање, усвајање и примена новог вокабулара, описивање активности, описивање и именовање предмета, постављање питања и давање исказа у комуникацији, даље усавршава изговор гласова, разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи, правилно казује реченице у зависности од времена дешавања	читање, слушање, писање, допуњавање реченица, индивидуални одговори	дискутује, анализира, мотивише, наводи на повезивање и примену знања, подстиче на логично мишљење, усмерава	дијаложка метода, илустративна метода, метода рада на тексту, разговор

МАТЕМАТИКА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
РЕД ВРШЕЊА РАЧУНСКИХ ОПЕРАЦИЈА СА РАЦИОНАЛНИМ БРОЈЕВИМА	1	-састављање и решавање сложених бројевних израза у скупу рационалних бројева	<ul style="list-style-type: none"> -уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације и изражава их -закључује -проверава 	<ul style="list-style-type: none"> -презентује -усмерава ученика -подстиче на размишљање -помаже ученицима у савладавању градива -подстиче ученика на увиђање, закључивање, упоређивање -развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење -утиче на развој свести ученика о значају и примени математике у свакодневном животу 	<ul style="list-style-type: none"> -монологшка -дијалогшка -демонстративна -илустративна -метода писаних радова
БРОЈЕВНИ ИЗРАЗИ У СКУПУ Z СА И БЕЗ ЗАГРАДЕ	1	-састављање и решавање сложених бројевних израза у скупу целих бројева			
КОНСТРУКЦИЈА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА-СЛОЖЕНИ ЗАДАЦИ	1	-правилно цртање и читање графика различитог облика			
КОНСТРУКЦИЈА САМО СА ШЕСТАРОМ И САМО СА ЛЕЊИРОМ	1	-коришћење шестара као радног прибора у конструкцији			
КОНСТРУКЦИЈА НЕДОСТИЖНЕ ТАЧКЕ	1	-помоћу нормалности и паралелности доћи до недостижне тачке			
РАЗЛАГАЊЕ И САСТАВЉАЊЕ ФИГУРА ПОВРШИНА РАВНИХ ФИГУРА	1	-од истих елемената допуном или разлагањем склопити различите фигуре			
ЗАДАЦИ ЛОГИЧНО-КОМБИНАТОРНЕ ПРИРОДЕ	1	-решавање тежих мисаоних задатака помоћу логичког закључивања			
ЗАДАЦИ КОЈИ СЕ СВОДЕ НА ДИРИХЛЕОВ ПРИНЦИП	1	-Дирлихеовом методом најбрже доћи до решења			
ТАКМИЧАРСКИ ЗАДАЦИ	1	-одабрани задаци са разних такмичења			

БИОЛОГИЈА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
УВОД	2	Проширивање и продубљивање знања.	Питају, размењују мишљења, демонстрирају	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -упућује на различите изворе знања	Дијалогска, демонстрациона
ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	2	Проширивање и продубљивање знања.	Разговарају, цртају, анализирају		Дијалогска, демонстрациона
ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА	2	Проширивање и продубљивање знања.	Питају, демонстрирају, илуструју		Дијалогска, илустрациона, демонстративна

ФИЗИКА

РЕДНИ БРОЈ ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА
1.	Релативна брзина праволинијског кретања, рачунски задаци
2.	Решавање проблема у вези са израчунавањем брзине и пута равномерно праволинијског кретања
3.	Средња брзина праволинијског кретања
4.	Таблично и графичко приказивање зависности брзине и пута од времена Коришћење графика при решавању рачунских задатака
5.	Резултујућа сила, слагање сила Симулација на рачунару - слагање сила
6.	Симулација на рачунару - мерење брзине и силе
7.	Решавање проблема у којима се користе величине маса, тежина и густина Рачунски задаци
8.	Симулација на рачунару - Зависност хидростатичког притиска од дубине воде Хидростатички притисак - решавање рачунских задатака

ИСТОРИЈА

РЕД. БР. ЧАСА	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
1.	Упознавање ученика са планом и начином рада	<p>Упознавање са садржајем плана додатне наставе</p> <p>Проширивање постојећих знања, развијање вештина, креативности и међусобне сарадње</p> <p>Проширивање постојећих и усвајање нових знања, развијање сарадничког односа, сналаже на карти</p> <p>Усвајање нових знања и утврђивање већ постојећих, употреба атласа и зидних историјских карата, повезивање и примена научног</p>	<p>-Слушају, разговарају, пишу, прикупљају материјал(исечци из штампе,са интернета), праве паное,уређују кабинет</p> <p>-Примењују и користе историјски атлас, слушају, разговарају, читају, питају, истражују</p>	<p>Усмерава, наводи, ствара ситуацију, поставља проблем, упућује на изворе</p>
2.	Византија као прва хришћанска држава			
3.	Свакодневни живот у Византијском царству; церемонијал			
4.	Византијско царство- сист.			
5.	Словени у прапостојбини и коначно расељавање			
6.	Јужни Словени у борби против Византије			
7.	Јужни Словени- систематизација			
8.	Франачки цар Карло Велики и сукоб са Византијом око ингеренција			
9.	Хришћанска црква у средњем веку			
10.	Знамените личности средњег века- краљ Артур			
11.	Рани средњи век- систематизација			
12.	Позни средњи век и његово друштво			
13.	Аутокефалност српске цркве 1219.			
14.	Свети Сава- први српски архиепископ			
15.	Настанак српске државе у VII веку			
16.	Немањинска Србија: Стефан Немања и Стефан Првовенчани			
17.	Наследници Стефана Првовенчаног- успон српске државе до 1282. године			
18.	Немањинска Србија до 1282.- сист.			
19.	Утврђивање градива из текуће школске године као припрема за такмичење			
20.	Утврђивање градива из текуће школске године као припрема за такмичење			

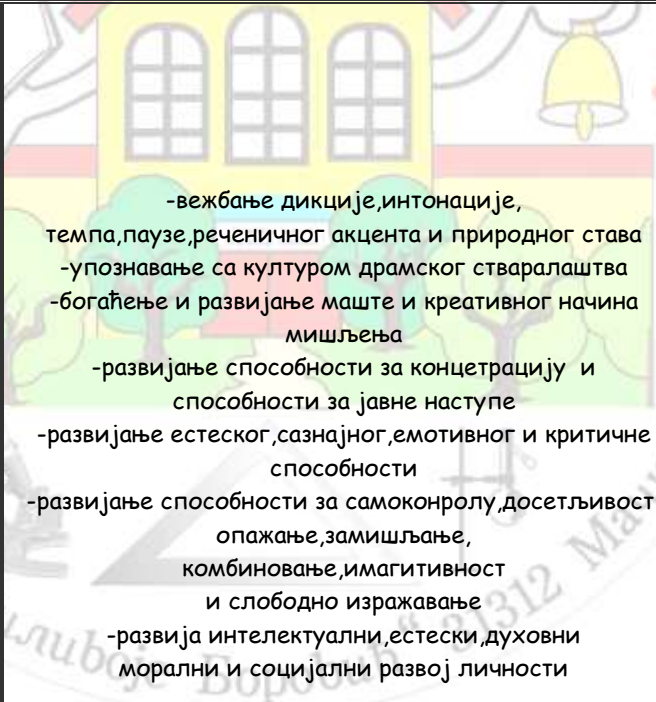

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ОРГАНИЗОВАЊЕ ДОДАТНОГ РАДА	4	-активно учешће и улога у доношењу одлука	<ul style="list-style-type: none"> -уочава -именује -разликује -упоређује -открива релације и изражава их -закључује -проверава 	<ul style="list-style-type: none"> -предлаже програм -упућује - ствара ситуације - мотивише - објашњава -демонстрира -указује на могуће грешке -упућује на изворе стицања знања -даје подршку -прави тестове -проверава стечено знање 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -самосталан рад -истраживачки рад -тимски рад -рад у малим групама
ИСТРАЖИВАЧКИ РАДОВИ	10	<ul style="list-style-type: none"> -осамостаљивање у раду -самостално истраживање -самостално и правилно коришћење стручне литературе, штампе 			
ИНТЕРНЕТ У НАСТАВИ	7	-самостално рукују, истражују, сазнају и примењују техничка достигнућа у настави			
ПРИПРЕМА ЗА ТАКМИЧЕЊЕ	15	-развијање свестраније, целокупније личности са ширим размишљањима о збивањима, истраживачком раду и нових сазнања о свету			

V ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

ДРУШТВЕНЕ, ТЕХНИЧКЕ, ХУМАНИТАРНЕ, СПОРТСКЕ И КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ

ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
ОРГАНИЗАЦИОНИ САСТАНАК	1	 <p>-вежбање дикције, интонације, темпа, паузе, реченичног акцента и природног става -упознавање са културом драмског стваралаштва -богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења -развијање способности за концентracију и способности за јавне наступе -развијање естетског, сазнајног, емотивног и критичне способности -развијање способности за самоконтролу, досетљивост, опажање, замишљање, комбиновање, имагитивност и слободно изражавање -развија интелектуални, естетски, духовни морални и социјални развој личности</p>	-бира текст са наставником -обележава целине песме и прави план песме -води дневник о песми -учи текст напамет -препричава текст у мислима -анализира -говори текст на различите начине -показује самосталност, сигурност и концентрисованост на текст -изговара текст -очекује награду за своје наступе	-ради на припреми извођења књ. дела -бира са учеником књ. дело прилагођено узрасту -анализира текст, обележава целине, прави план текста -преслишава -организује пробе -постиче сапопоздање и сигурност ученика -ослобађа ученика од грешке и страха -омогућава ученику мир пред наступ -награђује ученика за наступ	-дијалoшки -монолошки -текст метода -истраживачки -драмски метод
СЕКЦИЈА НОВИХ ЧЛАНОВА	1				
ОДАБИР МАТЕРИЈАЛА ЗА ДАН ШКОЛЕ И ПРИЈЕМ ПРВАКА У ДЕЧЈИ САВЕЗ	1				
ДАН СВЕТОГ САВЕ	2				
УВЕЖБАВАЊЕ ОДАБРАНЕ ГРАЂЕ	2				
ГЕНЕРАЛНА ПРОБА	1				
ДАН ШКОЛЕ	1				
ДАН ПОЕЗИЈЕ И ПРИПОВЕДАЊА	2				
ОПШТИНСКА СМОТРА РЕЦИТАТОРА	1				

НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ/ТЕМЕ	ЦИЉЕВИ И АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
СЕПТЕМБАР	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формирање групе на основу интересовања и личног опредељења ученика 2. Читање ранијих литерарних радова ученика 3. Обележавање дана заштите озонског омотача 4. Упознавање са функционалним стиливима. 	<p>-развијање креативности ученика</p> <p>-развијање сарадничког односа</p> <p>-уознавање ученика саљ основним облицима новинарског изражавања</p> <p>-стицање вештина за самостално писање кратких новинарских чланака</p>	<p>-чланови новинарске секције и здужени наставник</p>
ОКТОБАР	<ol style="list-style-type: none"> 5. Проналажење примера за сваки функционални стил 6. Упознавање са облицима новинарског изражавања (вест, извештај и репортажа) 7. Обележавање Дана здраве хране 8. Самостално писање новинског чланка (вести, извештаја и репортаже 		
НОВЕМБАР	<ol style="list-style-type: none"> 9. Обележавање Дана климатских промена 10. Облици новинарског изражавања (репортажа и интервју) 11. Интервју са неким од ученика или наставника школе 12. Репортажа са неког актуелног догађаја 		
ДЕЦЕМБАР	<ol style="list-style-type: none"> 13. Читање радова и коментара 14. Рад на прикупљању материјала за школски часопис 15. Обележавање Дана људске солидарности 16. Посета библиотеци или књижевној вечери, писање репортаже 		
ЈАНУАР	<ol style="list-style-type: none"> 17. Свети Сава као инспирација за литерарно стваралаштво 18. Обележавање Дана без дуванског дима 		
ФЕБРУАР	<ol style="list-style-type: none"> 19. Прича мог детињства 20. Обележавање Дана светског очувања енергије 21. Сан (описати сан, предосећање) 22. Час слободног стваралаштва 		
МАРТ	<ol style="list-style-type: none"> 23. Учешће на актуелним конкурсима 24. Изношење идеја за школски часопис и назив часописа 25. План рада часописа 26. Подела задатака за рад на часопису 		
АПРИЛ	<ol style="list-style-type: none"> 27. Прикупљање материјала за школски часопис 28. Рад на школском часопису (преглед материјала) 29. Рад на школском часопису (изборт радова) 30. Рад на школском часопису (прелом страна) 		
МАЈ/ЈУН	<ol style="list-style-type: none"> 31. Уређивање часописа у сарадњи са ученицима ликовне секције 32. Прекуцавање часописа и припрема за штампу 33. Штампање часописа 34. Презентација часописа 35. Бирамо најуспешнијег члана секције 36. Анализа активности и успешности рада секције. 		

САОБРАЋАЈНА СЕКЦИЈА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
САОБРАЋАЈНИ СИСТЕМИ	5	 <p>-стицање представе о четири основна вида саобраћаја: друмски, железнички, водени и ваздушни -усвајање знања о начинима регулисања друмског саобраћаја -уознавање са основним правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају -уознавање са основном хоризонталном, вертикалном и светлосном сигнализацијом у саобраћају -практична примена знања</p>	-прати -записује -уочава -проширује знања -изводи практичне вежбе	-уознаје ученике са појмом, врстама, структуром и функцијом саобраћаја -показује илустрације о сналажењу у саобраћају -упућује на различите изворе знања	демонстративна н.м., дијалогска н.м., илустративна н.м.,
ПРАВИЛА И ПРОПИСИ	3				
САОБРАЋАЈНИ ЗНАКОВИ	5				
СЕМАФОРИ И ОСТАЛИ СВЕЛТОСНИ ЗНАКОВИ	3				
САОБРАЋАЈНИ ПОЛИЦАЈАЦ	3				
СИТУАЦИЈЕ-ПЕШАК И БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ	4				
ПРИПРЕМА МОДЕЛА САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА	8				
ПЛАНИРАЊЕ ПОСТАВЉАЊА САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА И ЊИХОВА ФУНКЦИЈА У ШКОЛСКОМ ХОЛУ	1				
ПОСТАВЉАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА	4				

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
			АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
СЛОБОДНО РИТМИЧКО КОМПОНОВАЊЕ	2	<ul style="list-style-type: none"> - стварање различитих вредности линија и површина -опажање ритма линија, боја, облика -развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја; стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства -развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање; -развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење; развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу -подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде -опажање боја -асоцијације у низу покретнесликe: боје, мрље, цртежи, облици -стварање различитих вредности форме (конвексно, конкавно, отворено, затворено) - чврсти материјали, меки - упознавање са ситном пластиком 	<ul style="list-style-type: none"> - усвајање и систематизација изложеног градива као и његова практична примена - разговори са наставником (питања, дијалози, дискусије)- вежбање основних цртачких техника - самосталан рад са наглашеном индивидуалношћу - рад у групама са поделом задатака - естетска анализа, самовредновање и оцењивање од самих ученика 	<ul style="list-style-type: none"> - објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација - показивање ученичких радова - објашњавање и упознавање са дизајном, и пословима у оквиру дизајна, занимањима , као и преобликовањима предмета, и савременим тенденцијама у овој области ликовног стваралаштва. - индивидуални рад и рад у групама - коректуре и естетске анализе (заједно са ученицима) - упознавање са радом на неким једноставнијим софтверским програмима за дизајн. 	<ul style="list-style-type: none"> -монолошка -дијалoшка -демонстративна -Метода практичних радова
ЛИНИЈА	2				
ОБЛИК	3				
ОРНАМЕНТ	1				
СВЕТЛИНСКИ ОБЈЕКТИ И КОЛАЖ	1				
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	1				
ОБЛИКОВАЊЕ И ПРЕОБЛИКОВАЊЕ УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА	1				
ТЕКСТУРА	2				
СВЕТЛИНА	2				
БОЈА	3				
СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ДЕЛИМА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ	1				
АРАБЕСКА	1				
ПРОПОРЦИЈЕ	1				
КОМПОЗИЦИЈА И ПРОСТОР	3				
ОБЈЕДИЊАВАЊЕ ПОКРЕТА ИГРЕ И ЗВУКА	2				
ФОТОГРАФИЈА	1				
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	1				
ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА	2				
КОНТРАСТ ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	3				
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	2				
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	1				

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА

РЕДНИ БР.НЈ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
1.	Уређење школског дворишта
2.	Руковање микроскопом
3.	Пресађивање собних биљака
4.	Минијатуре од пресованих биљака
5.	Направимо акваријум
6.	Направимо сопствену бару
7.	Направимо колекцију пужева и шкољки
8.	Збирка инсеката
9.	Забави себе и другове
10.	Дани здраве хране
11.	Дани људске солидарности
12.	Дани климатских промена
13.	Дани без дуванског дима
14.	Светски дан очувања енергије
15.	Постављање зидних излога
16.	Светски дан заштите животне средине

ХОР И ОРКЕСТАР

ЗНАЊЕ ЗА ЦЕО ЖИВОТ!
18 59.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ а) Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) б) Основе музичке писмености в) Свирање песама и инструменталне музике	26	- певање песама - самосталност - изражајност - упоређивање - свирање	- наводи - комуницира - дискутује - показује - припрема аранжмане	- аудитивна - дијаложка - демонстративна	- неговање способности извођења музике певањем и свирањем - неговање смисла за колективно музицирање (певање и свирање)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ а) Слушање вокално-инструменталних и инструменталних композиција б) Уочити облике - музичка реченица, период, дводелна песма	5 Сваки час је пропраћен слушањем музике	- слушање музике - уочавање - начин музичког изражавања (врста композиције)	- анализира - усмерава - мотивише	- аудитивна - дијаложка - демонстративна	- стицање навике за слушање музичког дела - развијање способности за доживљај музичког дела - развијање способности за разумевање музичког дела - развијање критичког мишљења
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО а) импровизација мелодије на задани текст б) импровизација мелодије на задани ритам	5	- развијање способности за грађење мелодије - креативност - изражавање	- усмерава - анализира - дискутује	- дијаложка - демонстративна	- подстицање стваралачког ангажовања ученика - развијање музичке креативности - развијање способности за импровизацију мелодије

ОДБОЈКАШКА СЕКЦИЈА

Р.БР. ЧАСА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕСТВА
1.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ПРСТИМА	обрада	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
2.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ПРСТИМА	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
3.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ЧЕКИЋЕМ	обрада	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
4.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ЧЕКИЋЕМ	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
5.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ПРСТИМА И ЧЕКИЋЕМ	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
6.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ПРСТИМА И ЧЕКИЋЕМ	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
7.	О: ПРОВЕРА ЗНАЊА	провера	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
8.	О: СЕРВИС И ПРИЈЕМ СЕРВИСА	обрада	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
9.	О: СЕРВИС И ПРИЈЕМ СЕРВИСА	вежбање	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
10.	О: ПОСТАВЉАЊЕ БЛОКА И СМЕЧ	обрада	комбиновани	вербализација	лопта
11.	О: ПОСТАВЉАЊЕ БЛОКА И СМЕЧ	вежбање	комбиновани	вербализација	лопта
12.	О:УВЕЖБАВАЊЕ ТЕХНИЧКИХ ЕЛЕМЕНАТА	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
13.	О:УВЕЖБАВАЊЕ ТЕХНИЧКИХ ЕЛЕМЕНАТА	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
14.	О:УВЕЖБАВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА У ИГРИ		индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
15.	О: ОДБИЈАЊЕ ЛОПТЕ ПРСТИМА И ЧЕКИЋЕМ	обнављање	комбинован	вербализација демонстрација	лопта
16.	О: СЕРВИС И ПРИЈЕМ СЕРВИСА	обнављање	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
17.	О: СЕРВИС И ПРИЈЕМ СЕРВИСА	обнављање	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта

18.	О: ПОСТАВЉАЊЕ БЛОКА И СМЕЧИРАЊЕ	обнављање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
19.	О: УВЕЖБАВАЊЕ ОБНОВЉЕНИХ ЕЛЕМЕНАТА	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
20.	О: ИНДИВУАЛНА И ГРУПНА БЛОКАДА	обрада	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
21.	О: ИНДИВУАЛНА И ГРУПНА БЛОКАДА	вежбање	комбиновани	вербализација демонстрација	лопта
22.	О: ПОСТАВКА ОДБОЈКАШКЕ ИГРЕ	обрада	групни	вербализација демонстрација	лопта
23.	О: ПОСТАВКА ОДБОЈКАШКЕ ИГРЕ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
24.	О: УВЕЖБАВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА У ИГРИ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
25.	О: УВЕЖБАВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА У ИГРИ	везбање	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
26.	О: ТАКТИКА НАПАДА	обрада	групни	вербализација	лопта
27.	О: ТАКТИКА НАПАДА	вежбање	групни	вербализација	лопта
28.	О: ТАКТИКА ОДБРАНЕ	обрада	групни	вербализација демонстрација	лопта
29.	О: ТАКТИКА ОДБРАНЕ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
30.	О: УВЕЖБАВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА У ИГРИ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
31.	О: УВЕЖБАВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА У ИГРИ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
32.	О: УВЕЖБАВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА У ИГРИ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
33.	О: ПРОВЕРА НАУЧЕНИХ ЕЛЕМЕНАТА	провера	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
34.	О: ПРОВЕРА НАУЧЕНИХ ЕЛЕМЕНАТА	провера	индивидуални	вербализација демонстрација	лопта
35.	О: ОДИГРАВАЊЕ ОДБОЈКАШКЕ УТАКМИЦЕ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта
36.	О: ОДИГРАВАЊЕ ОДБОЈКАШКЕ УТАКМИЦЕ	вежбање	групни	вербализација демонстрација	лопта

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

МЕСЕЦ	САДРЖАЈИ РАДА
IX	1. Упознавање са календаром рада школе и усвајање плана рада
	2. Упознавање ученика са обавезама у VI разреду и правила понашања у школи
	3. Сарадња са родитељима
	4. Размишљање и штедим - пројекат одрживог развоја
X	6. Обележавање Дана школе и Дечије недеље
	7. Однос према дисциплини и према школској имовини
	8. Развијање толеранције на различите ставове, особине и потребе - програм заштите деце од насиља
	9. Промене у пубертету, заљубљеност, љубав - програм здравствене заштите и репродуктивног здравља младих
XI	10. Буквар дечијих права, радионица - програм КОНВЕНЦИЈЕ О ПРАВИМА ДЕТЕТА
	11. Анализа успеха ученика на крају првог тромесечја
	12. Одговорност ученика према радним обавезама
	13. Културне и хигијенске навике
XII	14. Друштвено користан рад (прикупљање старих уџбеника и одеће) - Пројекат СВЕЧНО И САВЕЧНО
	15. Праћење психо-физичког развоја ученика - програм репродуктивног здравља младих
	16. Понашање на часу
	17. Улога рада у животу сваког од нас - програм професионалне оријентације
I	18. Анализа успеха ученика на крају првог полугодишта и предузимање мера за побољшање успеха
	19. Култура опхођења према друговима и старима
II	20. Обележавање Дана Светог Саве
	21. Агресивност као вид негативног понашања - програм за заштиту ученика од насиља
III	22. Проблеми у одељењу
	23. Упознавање својих и потреба других, изражавање сопствених и разумевање туђих осећања - програм за заштиту ученика од насиља
IV	24. Здрав начин живота; спорт, рекреација - програм репродуктивног здравља
	25. Оспособљавање ученика за правилно вредновање успеха
	26. Сарадња са родитељима
V	27. Очувајмо животну средину - пројекат одрживог развоја
	28. Одговорност ученика према радним обавезама
	28. Међусобни односи ученика у одељењу
VI	29. Индивидуални проблеми ученика (емоционални, здравствени, породични)
	30. Животне ситуације
	31. Хигијенске и здравствене навике - програм репродуктивног здравља
VII	32. Разговор о болестима зависности - програм репродуктивног здравља
	33. Мој будући позив - Јављање и мењање професионалних жеља - програм професионалне оријентације
	34. Дан изазова
VIII	35. Организовање и извођење екскурзије
	36. Анализа успеха ученика на крају другог полугодишта и сређивање педагошке администрације